

Momskompensasjons- ordningens forenklete modell for frivillige organisasjoner

– Kartlegging av inntekter og
kostnader

Forord

Deloitte fikk i september 2014 oppdraget fra Kulturdepartementet med å kartlegge inntekter og kostnader i frivillig sektor.

Bakgrunnen for oppdraget er at Kulturdepartementet skal foreta en gjennomgang av beregningsgrunnlaget for momskompensasjonsordningen. I denne forbindelse ønsker departementet å kartlegge den faktiske merverdiavgiftsbelastningen i frivillig sektor.

Arbeidet med kartleggingen har blitt gjennomført fra september 2014 til januar 2015.

Takk til alle frivillige organisasjoner som har bidratt og svart på undersøkelsen, samt til Kulturdepartementet for godt samarbeid underveis.

Oslo, februar 2015

Oddvar Snipsøy

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag	5
2. Innledning	6
2.1 Formål	6
2.2 Mandat	6
2.3 Avgrensninger	6
2.4 Kort oppsummering av forenklet modell	7
2.5 Kort om ikke kostnadsferte investeringer i forenklet modell	7
2.6 Informasjonsmøter med frivillige organisasjoner	8
2.7 Leveranse	8
3. Metode	9
3.1 Utvalg av organisasjoner	9
3.1.1 Kort om momskompensasjons ordningen for 2012	9
3.1.2 Utvalgsstørrelse og stratifisering	10
3.1.3 Estimator, utvalgsstørrelse og representativitet	11
3.2 Generelt om innsamling av regnskapsdata	12
3.2.1 Kvalitetssikring av kontaktopplysninger	12
3.2.2 Utarbeidelse av registreringsskjema og veiledning	13
3.2.3 Utsendelse til organisasjonene av kartleggingen	14
3.2.4 Etter utsendelse og før utløp svarfrist	14
3.2.5 Mottak og behandling av innkomne svar	14
3.3 Registreringen utført av Deloitte	15
3.3.1 Prinsipper for registreringen av regional- og lokalledd	15
3.3.2 Valg av fordelingsnøkkel for poster uten spesifisert mva-sats	16
3.4 Sammenstilling av datagrunnlaget	17
4. Datafunn	18
4.1 Totale inntekter og kostnader	18
4.2 Mva-pliktige inntekter	19
4.3 Mva-pliktige kostnader	20
4.3.1 Totale driftskostnader	22
4.3.2 Fradragsposter og andre kostnader utenfor ordningen	23
4.3.3 Søknadsgrunnlag	25
4.4 Ikke kostnadsførte investeringer	27
4.4.1 Generelt	27
4.4.2 Tallgrunnlaget	27
4.4.3 Effekt av investeringer på totale driftskostnader	28
4.4.4 Effekt av investeringer på funn basert på søknadsgrunnlag	29
5. Representativitet og relevans	30
5.1 Respons fra de utvalgte organisasjonene	30
5.2 Avvik i tallmaterialet	32
5.2.1 Avvik i svarprosent per segment	32
5.2.2 Avvik i andel inngående mva per segment	32
5.2.3 Kommentar til standardavvik og forventningsverdi	32

5.3	Usikkerhet og feilkilder.....	33
5.3.1	Feilkilder tilknyttet mottatt regnskapsdokumentasjon.....	33
5.3.2	Anvendte prinsipper.....	34
5.3.3	Anvendte fordelingsnøkler.....	34
5.3.4	Ikke kostnadsførte investeringer.....	34
6.	Vedlegg.....	35
6.1	Tabeller til figurene i rapporten.....	35
6.1.1	Figurer i kapittel 4.2 Mva-pliktige inntekter.....	35
6.1.2	Figurer i kapittel 4.3 Mva-pliktige kostnader.....	35
6.1.3	Figurer i kapittel 5.1 Respons fra de utvalgte organisasjonene.....	36
6.2	Utsendt materiale til organisasjonene.....	38
6.2.1	E-poster sendt ut organisasjonene.....	38
6.2.2	Infoskriv fra Kulturdepartementet.....	40
6.2.3	Registreringsskjema.....	42
6.2.4	Veiledning til registrering av kostnader, utarbeidet av Deloitte.....	45

1. SAMMENDRAG

Deloitte har på vegne av Kulturdepartementet høsten 2014 gjennomført en kartlegging av inntekter og kostnader for regnskapsåret 2012 til et utvalg av frivillige organisasjoner som mottok momskompensasjon.

Formålet med kartleggingen er å få oversikt over hvilke inntekter og kostnader som de frivillige organisasjonene har. Sentralt i denne sammenhengen er å kartlegge hvordan de faktiske merverdiavgiftskostnadene sammenfaller med den beregnede merverdiavgiften etter forenklet modell av momskompensasjonsordningen.

Det er utenfor vårt mandat å komme med forslag til endringer i momskompensasjonsordningen.

Kartleggingen er gjennomført som en spørreundersøkelse, og det er gjort et representativt utvalg på 699 organisasjoner av de 17 539 organisasjonene som mottok momskompensasjon for regnskapsåret 2012. 699 organisasjoner ble valgt ut på grunn av at det var nødvendig å motta svar fra 177 organisasjoner for at utvalget skulle være representativt, samt at det ble forventet svarprosent på minimum 25 %.

Kartleggingen bestod i hovedsak av innsamling av regnskapsopplysninger. I alt har 255 lokalledd og regionalledd svart på undersøkelsen og oversendt regnskapsopplysninger som viser inntekter og kostnader, spesifisert på art. Deloitte har deretter registrert regnskapsopplysningene i et registreringsskjema. Videre har 38 enkeltstående organisasjoner, aksjeselskaper og sentralledd fylt ut registreringsskjemaet selv og oversendt dette i utfylt stand til Deloitte. Totalt gir dette 293 mottatte svar og en svarprosent på 42,3 %. For 6 av 699 utvalgte organisasjoner lyktes ikke Deloitte i å identifisere nødvendige kontaktopplysninger, slik at det ble sendt ut forespørsler til 693 av 699 utvalgte organisasjoner.

Opplysningene i registreringsskjemaene er samlet i et felles datagrunnlag som oversendes Kulturdepartementet. Denne rapporten viser i hovedsak de tabeller og grafer som er forhåndsdefinert av oppdragsgiver i konkurransegrunnlaget.

Organisasjonene ble inndelt i ni segmenter basert på størrelsen på totale driftskostnader. Kartleggingen viser at mva-pliktige driftskostnader målt i prosent av søknadsgrunnlaget, utgjør 36 % samlet for hele utvalget, mens andel inngående mva av søknadsgrunnlaget utgjør 6,4 %, Andelen inngående mva i prosent av søknadsgrunnlaget for alle de fem minste segmentene ligger over 7 %. For de største segmentene ligger tre av fire under 7 %.

Videre viser kartleggingen at syv av ni segment har en andel mva-pliktige kostnad som er over 35 % av søknadsgrunnlaget. Organisasjonene med de laveste kostnadene (segment 1-5) har en høyere andel mva-pliktige kostnader enn de øvrige organisasjonene.

Når det gjelder fordeling av inngående mva på de ulike mva-satsene, viser kartleggingen at mellom og lav sats utgjør en relativt lav andel av samlet inngående mva. Videre har de minste segmentene en noe større andel av inngående mva fra kostnader med mellom sats.

Kartleggingen viser at ikke kostnadsførte investeringer ikke påvirker funnene ovenfor i vesentlig grad, da investeringene har et lavt omfang i forhold til driftskostnadene.

2. INNLEDNING

2.1 Formål

Kulturdepartementet har i konkurransegrunnlaget beskrevet formålet med kartleggingen:

Kulturdepartementet skal foreta en gjennomgang av beregningsgrunnlaget i forenklet modell i samråd med frivillig sektor. I denne forbindelse skal det gjøres en kartlegging av organisasjonenes kostnads- og inntektsstrukturer for å synliggjøre hvor mye av organisasjonenes inntekter som er mva-pliktige og hvor stor andel av driftskostnadene og ikke kostnadsførte investeringer som er belagt med merverdiavgiftskostnader. Kartleggingen av kostnads- og inntektsstrukturene skal danne grunnlag for å vurdere om forenklet modell gir en skjevhet i tildeling av kompensasjon mellom store og små organisasjoner.

2.2 Mandat

Deloitte's mandat har vært å gjennomføre kartleggingen av organisasjonenes kostnads- og inntektsstrukturer for så videre å synliggjøre hvor mye av organisasjonenes inntekter som er merverdiavgiftspliktige og hvor stor andel av driftskostnadene og ikke kostnadsførte investeringer som er belagt med merverdiavgiftskostnader. For å gjennomføre kartleggingen har Deloitte stått for innsamling og bearbeiding av innsendt data fra de frivillige organisasjonene.

Det har vært utenfor Deloitte's mandat å vurdere og analysere eventuell skjevhet og å komme med forslag til endringer i tildeling av kompensasjon mellom store og små organisasjoner i den forenklete modellen.

2.3 Avgrensninger

Regnskapsdataene som er kartlagt bygger på egendeclarering for enkeltstående organisasjoner, aksjeselskaper og sentralledd, da disse tre organisasjonstypene har fylt ut utsendt registreringsskjema selv.

For lokalledd og regionalledd er mottatte regnskap registrert i registreringsskjemaet av Deloitte, uten at det er gjennomført noen revisjon av det mottatte tallmaterialet. Vår kontroll har i hovedsak vært avgrenset til å vurdere sammenheng mellom tidligere innberettede opplysninger om sum driftskostnader i momskompensasjons søknaden opp mot utfylt registreringsskjema / mottatt regnskap.

Deloitte har i tråd med de fastsatte forutsetningene ikke bedt om eller hatt tilgang til underlaget som regnskapet bygger på. Det er ikke gjennomført noen kontroll knyttet til om den enkelte frivillige organisasjon eventuelt er registrert i avgiftsmanntallet og om det er samsvar mellom innberettet avgiftspliktig omsetning o.l. til Skatteetaten og avgiftspliktig omsetning som fremgår av regnskapet vi har mottatt.

2.4 Kort oppsummering av forenklet modell

Det legges innledningsvis til grunn at brukerne av denne rapporten er kjent med merverdiavgiftordningen generelt, momskompensasjonsordningen og tilhørende begrepsapparat. En kort oppsummering av forenklet modell er likevel presentert nedenfor.

Forenklet modell i momskompensasjonsordningen innebærer at frivillige organisasjoner, som oppfyller vilkårene, får kompensert en andel av sine merverdiavgiftskostnader. Søknadsgrunnlaget beregnes ut fra driftskostnadene til organisasjonen. Forenklet modell gir et maksimalt kompensasjonsbeløp på 7 % av de godkjente driftskostnadene, etter «Forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner», jfr § 10, 3. ledd:

«Maksimalt kompensasjonsbeløp beregnes av Lotteri- og stiftelsestilsynet etter den beregningsmodell som fastsettes av departementet. Beregningsmodell for maksimalt kompensasjonsbeløp vil være basert på 35 prosent av totale driftskostnader som kommer inn under den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten, etter avgrensning og fradrag i samsvar med forskriften § 7 sjette til tiende ledd og § 11, multiplisert med en faktor på 0,2.»

Som beskrevet ovenfor forutsettes det i forskriften at 65 % av kostnadene ikke er avgiftspliktige (f.eks. lønn), og at de resterende 35 % av kostnadene er avgiftspliktige med høy sats. Andelen på 35 % forutsettes altså inneholde 25 % mva, slik at maksimalt kompensert merverdiavgift er 7 % ($35 / 1,25 * 0,25$) av totale godkjente driftskostnader.

En del av mandatet med kartleggingen er altså å identifisere hvorvidt den faktiske mva-kostnaden for de ulike organisasjonsstørrelser er høyere eller lavere enn 7 %-satsen.

2.5 Kort om ikke kostnadsført investeringer i forenklet modell

Det fremgår av konkurransegrunnlaget at det også skal kartlegges hvor stor andel av ikke kostnadsførte investeringer som er belagt med merverdiavgiftskostnader.

Ikke kostnadsførte investeringer er anskaffelser av varige driftsmidler hvor kostprisen aktiveres i balansen som eiendel. Den ikke kostnadsførte investeringen fremkommer ikke som kostnad i resultatregnskapet på anskaffelsestidspunktet. Kostprisen fordeles i stedet over antatt levetid og avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Som oftest innebærer dette en lineær avskrivning, dvs. like årlige avskrivningsbeløp som kostnadsføres i resultatregnskapet.

Den forenklete modellen i momskompensasjonsordningen har i utgangspunktet avskrivninger med som en del av driftskostnadene og søknadsgrunnlaget. Når det gjelder avskrivninger tilknyttet aktiverte kostnader på bygg, anlegg og annen fast eiendom, trekkes disse ut av søknadsgrunnlaget.

Dette innebærer at den forenklete modellen gir indirekte fradrag for investeringer i andre varige driftsmidler enn fast eiendom, men med tidsmessig etterslep i forhold til det opprinnelige investeringstidspunktet og med noe redusert verdi. Reduksjonen følger av forutsetningen for forenklet modell, som bygger på at 35 % av driftskostnadene er mva-pliktige med høy sats og de øvrige 65 % er avgiftsfrie. Normalt vil kjøp av andre varige driftsmidler enn fast eiendom, være avgiftspliktig med høy sats.

2.6 Informasjonsmøter med frivillige organisasjoner

I oppstartsfasen av prosjektet har det vært avholdt møter med Frivillighet Norge og Landsforeningen for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) samt Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF).

Formålet med møtene har vært å informere om bakgrunnen for og gjennomføringen av den forestående kartleggingen, samt å få innspill på hvordan kartleggingen kan oppnå en høy svarprosent.

2.7 Leveranse

Leveransen fra Deloitte er hele det bearbejdede datagrunnlaget, samt denne rapporten. Rapporten presenterer anvendt metode, oppsummerer datafunnene og beskriver representativitet og relevans. Det fremgår videre i rapporten om kartleggingen viser at dagens prosentsats i forenklet modell gir en skjevhet i tildeling av kompensasjon mellom store og små organisasjoner. Rapporten vurderer ikke videre skjevheten og kommer ikke med forslag til endringer i kompensasjonsordningen.

Kort om oppbygningen av rapporten

I kapittel 3 beskrives hvilke oppgaver Deloitte har utført i forbindelse med kartleggingen, samt hvilke metoder som er benyttet.

I kapittel 4 presenteres et utvalg av datafunn. Vi har i hovedsak avgrenset presentasjonen av funnene til de oppstillingene som er definert i anbudsutlysningen. Tallmaterialet er fra datagrunnlaget som oversendes Kulturdepartementet. Datafunnene presenterer inntekter og kostnader per segment. De frivillige organisasjonene er delt inn i ni segmenter basert på totale driftskostnader, slik Tabell 1 under viser. De totale driftsinntektene og -kostnadene til organisasjonene som har deltatt i undersøkelsen er presentert i kapittel 4.1, kapittel 4.2 presenterer de mva-pliktige inntektene, kapittel 4.3 presenterer de mva-pliktige kostnadene, mens de ikke kostnadsførte investeringene er presentert i kapittel 4.4.

Tabell 1, Segmentgrupper basert på driftskostnader

Segment	Intervall driftskostnader (kr)	
1	-	50 000
2	50 001	150 000
3	150 001	300 000
4	300 001	500 000
5	500 001	2 000 000
6	2 000 001	5 000 000
7	5 000 001	10 000 000
8	10 000 001	100 000 000
9	100 000 001	

I kapittel 5 ser vi nærmere på hvem som har svart og hvilken usikkerhet som knytter seg til datafunnene.

Kapittel 6 inneholder vedlegg; utfyllende tabeller til figurer i rapporten og utsendt materiale til de frivillige organisasjonene.

3. METODE

3.1 Utvalg av organisasjoner

3.1.1 Kort om momskompensasjons ordningen for 2012

Kartleggingen bygger på tallene fra regnskapsåret 2012 og de frivillige organisasjonene som søkte om momskompensasjon for 2012 etter forenklet modell, innen søknadsfristen 01.09.2013. Totalt var det 17 539 organisasjoner som deltok i ordningen.

Organisasjonene ble inndelt i kategorier/segment ut fra størrelsen på driftskostnadene (DK), som vist i Tabell 2.

Tabell 2, Antall organisasjoner som mottok mva-kompensasjon etter forenklet modell i 2012, inndelt etter størrelsen på driftskostnadene

Kategori DK	Intervall driftskostnader		Antall
1	-	50 000	3 023
2	50 001	150 000	4 291
3	150 001	300 000	3 272
4	300 001	500 000	2 080
5	500 001	2 000 000	3 248
6	2 000 001	5 000 000	943
7	5 000 001	10 000 000	359
8	10 000 001	100 000 000	291
9	100 000 001		32
Totalt			17539

Fordelingen etter ICNPO-kategori er vist i Tabell 3.

Tabell 3, Antall organisasjoner som mottok mva-kompensasjon etter forenklet modell i 2012, inndelt etter ICNPO-kategori

ICNPO-nummer	ICNPO-kategori	Antall organisasjoner
1100	Kultur og kunst	3 624
1200	Idrett	5 158
1300	Rekreasjon og sosiale foreninger	1 673
2100	Grunn og videregående utdanning	1
2200	Høgskole og universitet	2
2300	Annen utdanning	2
3100	Sykehus og rehabilitering	1
3400	Andre helsetjenester	833
4100	Sosiale tjenester	389
4200	Krisehjelp og støttearbeid	19
4300	Økonomisk og materiell støtte	1
5100	Natur- og miljøvern	447
5200	Dyrevern	30
6100	Lokalsamfunnsutvikling	6
6300	Arbeidsopplæring	1
7100	Interesseorganisasjoner	2 979
7200	Juridisk rådgivning	2

7300	Politiske organisasjoner	39
8100	Pengeutdelende stiftelser	1
8200	Frivillighetssentraler	30
9100	Internasjonale aktiviteter	687
10100	Tros- og livssynsorganisasjoner	1 025
11200	Yrkessammenslutninger	1
12100	Andre	1
13100	Barne- og ungdomsorganisasjoner	567
14100	Mangfold og inkludering	20
Sum organisasjoner		17539

Tabell 4 under viser beløpene innrapportert til de ulike postene i Lotteritilsynets datagrunnlag. Dette er de innrapporterte regnskapsopplysninger fra de frivillige organisasjonene til Lotteritilsynet i forbindelse med søknad om momskompensasjon for 2012.

Tabell 4, Innsendte regnskapsopplysninger i forbindelse med søknaden til Lotteritilsynet

Spesifikasjon av tallmateriale 2012 i innkomne søknader for forenklet modell	Sum (NOK)
Driftskostnader (forbrukte midler) fra revidert regnskap, finanskostnader skal ikke være med	30 113 591 057
Kostnader som faller utenfor den frivillige og ikke fortjenestebaserte virksomheten.	1 541 910 747
Kostnadsførte ny-, på- og ombyggingskostnader for bygg, anlegg og annen fast eiendom.	64 717 118
Avskrivninger på aktiverte kostnader på bygg, anlegg og annen fast eiendom	205 847 140
Drifts- og vedlikeholdsk. som gjelder bygg, anlegg og annen fast eiendom for utleie til eksterne	188 463 300
Anleggsprosjekter som omfattes av ordningen for mva-kompensasjon for idrettsanlegg	17 627 233
Kontantoverføringer til egen organisasjon og samarbeidspartnere i utlandet.	4 755 666 789
Lønnsk. til personell stasjonert i utlandet som ikke er omfattet av punktet om kontantoverf.	423 424 734
Totale driftskostnader knyttet til den mva pliktige delen av virksomheten.	2 541 652 199
Overføringer til andre organisasjoner, og overføringer mellom ledd i samme organisasjon.	1 500 064 729
Totale driftskostnader knyttet til virksomhet med offentlig tilknytning	487 759 452
Søknadsgrunnlag forenklet modell.	18 386 457 616
Godkjent søknadssum	1 287 052 033
Tildelt beløp etter avkortning	899 444 661

3.1.2 Utvalgsstørrelse og stratifisering

I kartleggingen har Deloitte benyttet stratifisert tilfeldig utvalg (STU). Som grunnlag for stratifiseringen har Deloitte tatt utgangspunkt i hvilken inndeling som

- gir best informasjon med tanke på formålet til undersøkelsen – å finne ut om det er en skjevfordeling mellom store og små organisasjoner
- var tilgjengelig ut fra den informasjonen vi hadde ved starten av kartleggingen og var derfor egnet til å velge antall respondenter per segment

Ut fra disse aspektene har Deloitte vurdert det mest hensiktsmessig å segmentere etter driftskostnader, da denne parameteren gir det beste uttrykket av organisasjonens størrelse. Alternativt kunne det vært mulig å bruke for eksempel medlemstall for å representere størrelse på organisasjonene.

En annen mulighet hadde vært å dele organisasjonene etter organisasjonstype, ved å for eksempel segmentere etter organisasjonsnivå eller ICNPO-kategori. Det er etter vår mening relevant å se på både organisasjonsnivå og type virksomhet, men disse variablene er mindre egnede for å estimere sammenheng mellom størrelse og mva-kompensasjon.

Det er dessuten en viss samvariasjon mellom organisasjonsnivå og driftskostnader, med mange underledd i de minste kategoriene og sentralledd med høyest beløp av driftskostnader. Man vil derfor automatisk ta noe hensyn til organisasjonsnivå også ved inndeling etter driftskostnader.

Når det gjelder segmentering etter driftskostnader, har vi i kartleggingen beholdt kategoriene slik de fremgår i konkurransegrunnlaget, da disse virker hensiktsmessige og gir et godt uttrykk for ulik størrelse.

3.1.3 Estimator, utvalgsstørrelse og representativitet

Da stratifiseringen gir mer homogene data i de enkelte segmentene, oppnår man raskere større sikkerhet enn med et enkelt randomisert utvalg.

Vi har tatt utgangspunkt i en signifikans på 5 % og dermed et konfidensnivå på 95 %. Vi har med andre ord lagt opp til at konfidensintervallet i utvalget med 95 % sikkerhet vil inneholde faktisk verdi for populasjonen. Dette har vi ansett som tilstrekkelig og en god balanse mellom faktiske begrensinger og ønske om størst mulig sikkerhet.

Utvalgsstørrelse er bestemt blant annet av hvor stor variansen er i populasjonen, det vil si hvor forskjellige de ulike organisasjonene er i forhold til hverandre. I undersøkelsen er inntekts- og kostnadsstruktur samt mva-belastning vurdert, og man tar derfor hensyn til flere aspekter og dermed et større antall variabler.

Vi har vurdert variansen ved å benytte estimatoren godkjent søknadssum i prosent av driftskostnader ved søknad om kompensasjon. Vi har ansett denne estimatoren som velegnet for spørsmålet om hvorvidt organisasjonsstørrelse kan ha innflytelse på den relative størrelsen på kompensasjonsbeløpet. Dette fordi den sier noe om forholdet mellom kompensasjon og driftskostnader.

Tabell 5, Varians i populasjonen for søknadssum i prosent av driftskostnader

Kategori DK	Intervall driftskostnader		Antall	Mean	StDev
1	-	50 000	3 023	6,95 %	0,38 %
2	50 001	150 000	4 291	6,88 %	0,55 %
3	150 001	300 000	3 272	6,80 %	0,77 %
4	300 001	500 000	2 080	6,82 %	0,70 %
5	500 001	2 000 000	3 248	6,77 %	0,78 %
6	2 000 001	5 000 000	943	6,66 %	0,93 %
7	5 000 001	10 000 000	359	5,79 %	1,25 %
8	10 000 001	100 000 000	291	4,85 %	1,86 %
9	100 000 001		32	2,86 %	1,95 %
Totalt			17539	6,77 %	0,80 %

Tabell 5 viser at antall observasjoner er størst for de fem kategoriene med lavest driftskostnader. Disse kategoriene har også gjennomgående lavere standardavvik, og en gjennomgang av tallene viser at det er forholdsvis lite spredning i verdiene særlig i de to første kategoriene.

For å sikre et representativt utvalg har vi valgt å fordele utvalget på segmenter basert på en proporsjonal fordeling og avhengig av varians i segmentet. Det betyr at vi har plukket flere

organisasjoner fra et segment med mange observasjoner (f.eks. segment 2) enn fra et segment med mindre observasjoner (f.eks. segment 8).

På den annen side vil det ha større konsekvenser hvilken organisasjon som velges i et segment som har stor spredning mellom organisasjonene, som f.eks. segment 9, der verdiene varierer fra 0,1 % til 6,8 %, enn i f.eks. segment 1, hvor de fleste organisasjonene, med få unntak ligger på omtrent 7 %. Av den grunn valgte vi å plukke forholdsvis flere organisasjoner fra de segmentene hvor variasjonen er større.

Ved analyse av et utvalg vil man alltid ha en feilmargin, og forvente at gjennomsnittet er på f.eks. 6,77 % \pm x. Ettersom forskjellen mellom de ulike strata i det mottatte datamaterialet, før kartleggingen, var relativt liten, anså vi det som hensiktsmessig å redusere feilmargin til rundt 2 % av gjennomsnittet, for å sikre at man får frem ulikheter per segment på best mulig måte.

Resonnementet over ga en utvalgsstørrelse på 177 organisasjoner. Dette var det antallet svar som var nødvendig for å oppnå et representativt utvalg, forutsatt noenlunde jevn fordeling av svar på de enkelte segment. Tabell 6 viser hvordan utvalget fordeles på de ulike segment.

Tabell 6, Fordeling av utvalgsstørrelser på de ulike segment

Kategori DK	Antall	Utvalgsstørrelse	Utvidet utvalgsstørrelse
1	3 023	17	67
2	4 291	35	138
3	3 272	37	146
4	2 080	21	83
5	3 248	37	146
6	943	13	51
7	359	7	28
8	291	8	32
9	32	2	8
Totalt	17539	177	699

Basert på svarprosent for tidligere tilsvarende undersøkelser gjennomført av IRIS og PwC, ble det forventet en svarprosent på rundt 25-30 %. Ut fra dette ble det totale utvalget på 699 organisasjoner, fordelt på segmentene 1-9 som vist i tabellen over.

3.2 Generelt om innsamling av regnskapsdata

3.2.1 Kvalitetssikring av kontaktopplysninger

Første fase i kartleggingen var å kvalitetssikre kontaktopplysningene for utvalget på 699 organisasjoner. Deloitte mottok grunnlagsdata fra Lotteritilsynet, der dataene også inneholdt registrerte opplysninger i Enhetsregistret i Brønnøysund. Mottatte kontaktopplysninger inneholdt e-postadresser til 443 organisasjoner, hvor opprinnelsen var Enhetsregistret eller momskompensasjonssøknaden.

Utvalgte lokal- og regionalledd ble sortert etter sentralledds tilknytning, og 19 sentralledd med mer enn fire utvalgte lokal- eller regionalledd fikk oversendt kontaktopplysningene 09.10.2014

for å kvalitetssikre disse før utsendelse. Sammen med kontaktopplysningene fulgte også en kortfattet orientering om den forestående kartleggingen. Sentralledd med fire eller mindre utvalgte lokal- og regionalledd fikk ikke oversendt kontaktopplysningene for kvalitetssikring, da Deloitte vurderte det mer hensiktsmessig å utføre kvalitetskontrollen selv, via direkte henvendelser, nettsøk etc. Tilsvarende vurdering gjaldt enkeltstående organisasjoner, aksjeselskaper og sentralledd. Resultatet var at e-postadresser for totalt 693 av 699 organisasjoner ble identifisert.

3.2.2 Utarbeidelse av registreringsskjema og veiledning

Andre fase i kartleggingen var å utarbeide registreringsskjemaet og tilhørende veiledning. Disse er lagt ved denne rapporten, se vedlegg 6.2.

Utformingen av registreringsskjemaet var basert på følgende krav og valg:

- Registreringsskjemaet måtte registrere de data som var nødvendige for å kunne produsere rapporter etter oppdragsgivers spesifikasjon.
- Formatet måtte være slik at det var egnet til import til et samlet datagrunnlag.
- Regnearket måtte være sikret med hensyn til tilsiktede og utilsiktede endringer i regnearket.
- Registreringsskjemaet måtte ha en innebygd kontroll som sikrer at summen av de spesifiserte kostnadene blir kontrollert opp mot tidligere innrapportert kostnad.
- Deloitte valgte å følge grupperingen av driftsinntekter og -kostnader som foreligger i gjeldende rapportering for momskompensasjonsordningen.
 - Dette innebærer at formatet vi benyttet var forhåndsutfyllt med hovedtallene som er rapportert inn for 2012, dvs. samlede driftskostnader etter § 10, 1. ledd i forskrift med spesifikasjon av de enkelte fradragsposter, jfr. § 7, 6. til 10. ledd i forskriften samt § 11, 3 ledd bokstav a til e.
- Deloitte har tatt utgangspunkt i kontoklasser for inndelingen i ulike inntekts- og kostnadsgrupper.
 - Dette innebærer at innrapporterte driftskostnader i organisasjonen, med spesifikasjonen i forrige punkt, også vil være spesifisert i hovedgrupper av inntekter og kostnader. Inndelingen vil ta utgangspunkt i gruppering basert på kontoklassene i NS 4102 Norsk Standard kontoplan.
 - Noen tilpasninger er utført for å fange opp spesielle inntekts- og kostnadsarter for frivillige organisasjoner. Grunnlaget for tilpasningene har vært en kort gjennomgang årsregnskapene til et mindre utvalg av frivillige organisasjoner omfattet av ordningen.
- Registreringsskjemaet ble også forberedt for registrering av ikke kostnadsførte investeringer.
 - Investeringene ble gruppert på seks hensiktsmessige grupper, gruppert etter art og etter avgiftsbehandling.
- For hver gruppering av inntekter og kostnader har Deloitte i registreringsskjemaet splittet mva-pliktige og ikke mva-pliktige inntekter og kostnader, samt på høy, mellom og lav sats.

Opprinnelig plan var at alle de 699 utvalgte organisasjonene skulle fylle ut skjemaet selv. På bakgrunn av innspill fra frivillig sektor ble det gjort en endring slik at kun sentralledd, aksjeselskaper og enkeltstående organisasjoner skulle fylle ut registreringsskjemaet selv. Registreringsskjemaene for regionalledd og lokalledd skulle fylles ut av Deloitte ut fra innsamlede regnskapsopplysninger. Formålet med endringen fra oppdragsgivers side, slik Deloitte forstår det, var å forenkle deltakelsen i kartleggingen for de minste organisasjonene og dermed oppnå en høyere svarprosent.

3.2.3 Utsendelse til organisasjonene av kartleggingen

Tredje fase med utsendelse av kartleggingen til organisasjonene ble som følge av oppdragsgivers beslutning nå todelte.

Sentralledd, aksjeselskap og enkeltstående organisasjoner

E-post inneholdende følgende vedlegg: a) registreringsskjema, b) veiledning og c) følgebrev fra Kulturdepartementet, ble sendt ut den 27.10.2014. E-posten inneholdt en kort beskrivelse av Deloitte sin rolle, oppgave og kontaktopplysninger, samt formålet med kartleggingen og svarfrist 14.11.2014.

Registreringsskjemaet var unikt for hver mottaker, da navn, organisasjonstilknytning og tidligere innrapporterte tall fra 2012 var fylt inn i registreringsskjemaet.

Regional- og lokalledd

E-post inneholdende et vedlegg: a) følgebrev fra Kulturdepartementet, ble sendt ut den 27.10.2014. E-posten inneholdt en kort beskrivelse av Deloitte sin rolle, oppgave og kontaktopplysninger, samt formålet med kartleggingen og svarfrist 14.11.2014.

I tillegg ble mottakeren bedt om å oversende i) kontaktopplysninger, ii) saldobalanse / detaljert regnskap for 2012, iii) offisielt godkjent regnskap for 2012 med årsmelding/årsberetning og iv) tidligere utarbeidet underlag for momskompensasjonssøknaden for 2012.

3.2.4 Etter utsendelse og før utløp svarfrist

I tiden etter utsendelse var det tett oppfølging av innkomne henvendelser av Deloitte sine to kontaktpersoner via telefon og via e-postadressen for kartleggingen (mvafrivilligorg@deloitte.no).

Den 12.11.2014, to dager før utløp av svarfrist, var det kommet inn 166 svar ved dagens slutt. Det ble samme dag sendt ut en påminnelse til 540 organisasjoner som ikke hadde svart på dette tidspunktet. Årsaken til avviket på sju skyldes svar mottatt 12.11.14 etter utsendt påminnelse.

3.2.5 Mottak og behandling av innkomne svar

Sentralledd, aksjeselskap og enkeltstående organisasjoner

Enkeltstående organisasjoner og sentralledd sendte inn ferdig utfylte registreringsskjemaer. Ingen annen informasjon var forutsatt oversendt fra disse organisasjonene.

Unntaket var én enkeltstående organisasjon som, på grunn av tidsmangel, sendte inn resultatregnskap slik at deres regnskapstall kunne fylles ut i registreringsskjemaet av Deloitte. Dette skjemaet ble da fylt ut etter samme prinsipper som registreringsskjemaene til regional- og lokalleddene.

For denne gruppen av organisasjoner innebærer utfyllingen av registreringsskjemaet en selvdeklarerer, ved at organisasjonen selv fyller ut spesifikasjonen av sine driftsinntekter og driftskostnader. Deloitte sin kontroll ved mottak av skjemaet har vært avgrenset til å observere om det foreligger vesentlige avvik i kontrollfeltene i regnearket.

Der hvor det ikke foreligger vesentlige avvik, vil det blant annet være sammenheng mellom utfylt spesifikasjon av sum kostnader på kontonivå og forhåndsutfylt kostnad i regnearket

basert på tidligere rapportert kostnad til Lotteritilsynet. Etter denne kontrollen har registrerings skjemaene blitt tatt inn i det samlede datagrunnlaget.

Regional- og lokalledd

Den manuelle registreringen av regional- og lokalleddenes kostnader og inntekter i registrerings skjemaene ble utført av Deloitte. Hvilken informasjon regional- og lokalleddene sendte inn til Deloitte var varierende, men de fleste sendte inn resultatregnskap og årsmelding. Ytterligere detaljer knyttet til regnskapet (f.eks. hovedbokutskrift og balanse) og informasjon om søknad om momskompensasjon ble sendt inn av noen av organisasjonene.

Deloitte registrerte regnskapstallene for organisasjonene som sendte inn informasjon før 05.12.2014.

Innsendte resultatregnskap med veldig overordnede regnskapsposter, og som det dermed ikke var mulig å bestemme mva-sats for, ble ikke registrert. Det samme gjaldt for organisasjoner der det var store avvik mellom driftskostnader i innsendt resultatregnskap og søknadsbeløpet til Lotteritilsynet.

De resterende mottatte regnskapene ble registrert inn i de enkeltes registrerings skjema. For å sikre størst mulig grad av likebehandling av like tilfeller ble utøvd praksis og prinsipper under registreringsarbeidet nedfelt skriftlig underveis, dersom ikke utarbeidet veiledning ga tilstrekkelig støtte. Vurderinger og prinsipper er nærmere omtalt i eget punkt nedenfor.

For ikke kostnadsførte investeringer ble registreringen av disse basert på opplysningene i selskapets balanse og notesett.

3.3 Registreringen utført av Deloitte

3.3.1 Prinsipper for registreringen av regional- og lokalledd

Da det ikke alltid kom frem av organisasjonens resultatregnskap hvilken mva-sats de ulike postene hadde, ble det utformet noen prinsipper for den manuelle registreringen. Høyeste prioritet under registreringen var å plassere kostnadene og inntektene på riktig mva-sats (0 %, 8 %, 15 % eller 25 %). Tilsynelatende like regnskapsposter kan derfor ha blitt plassert på ulike, men liknende, kontoer med samme mva-sats. Under er de viktigste prinsippene som er benyttet under registreringsarbeidet.

- Alle inntekter ble plassert på mva-frie kontoer med mindre annet var spesifisert i resultatregnskapet.
- I tilfellene der organisasjonen ikke hadde rapportert inn alle driftskostnadene ved søknad om mva-kompensasjon, ble utelatte regnskapsposter også utelatt fra registrerings skjemaene.
- Regnskapsposter som trolig inneholdt kostnader med flere ulike mva-satser ble ikke registrert i første omgang i påvente av en fordelingsnøkkel for slike kostnader. Dette var typisk arrangementskostnader, turkostnader (stevner, cuper etc.) og undergruppekostnader. Mer om valg av fordelingsnøkkel for disse kostnadene finnes i kapittel 3.3.2 nedenfor.
- Utgifter til leie av lokaler, haller, baner og liknende ble plassert på mva-frie kontoer med mindre annet var spesifisert.
- Annonse- og reklamekostnader ble registrert som kostnader med 25 % mva.
- Refusjoner og godtgjørelser (inklusive reisegodtgjørelser) ble registrert som mva-frie.

- Kostnader for kjøp eller leie av utstyr, materiell og inventar ble plassert på kontoer med mva-sats på 25 %.
- Møtekostnader ble forutsatt i hovedsak å være utgifter til mat og ble derfor plassert på konto med mva-sats på 15 %.
- Reisekostnader der overnatting- eller matkostnader var inkludert ble plassert på konto med mva-sats 8 %. Ved utenlandsreiser, ble kostnaden plassert på mva-fri konto.
- Lønnskostnader, inkludert utgifter til trenere, dommere og instruktører, ble plassert på mva-frie lønnskontoer.
- Utgifter til innleide musikere, konsulenter, revisor ol. ble plassert på kontoer med mva-sats 25 %.
- I de tilfeller hvor det foreligger en indikasjon på avvik mellom mottatt regnskap og utfylt søknad til Lotteritilsynet, har Deloitte ved utfyllingen av registreringsskjemaet tatt utgangspunkt i den klassifiseringen som er lagt til grunn i søknaden. Et eksempel er at et mottatt regnskap viser «Kontant overføring til samarbeidsparter i utlandet» som normalt er en fradragspost, men at søknaden ikke viser dette.
- Der hvor Deloitte har mottatt hovedbokutskrifter, har disse ikke blitt gjennomgått i sin helhet, da Deloitte i utgangspunktet har forholdt seg til resultatrapporter.

3.3.2 Valg av fordelingsnøkkel for poster uten spesifisert mva-sats

Som nevnt over, ble ikke regnskapsposter som trolig inneholdt kostnader med flere ulike mva-satser, registrert på en konto med en bestemt mva-sats i første omgang. Dette var typisk arrangementskostnader, turkostnader (stevner, cuper etc.) og undergruppekostnader. Til sammen utgjorde disse kostnadstypene 3,9 % av det totale søknadsgrunnlaget. Det var dermed behov for en fordelingsnøkkel for å fordele disse kostnadene på ulike mva-satser (0 %, 8 %, 15 % eller 25 %).

De tre fordelingsnøkklene som ble vurdert for de tre kostnadstypene, var basert på mva-fordelingen på akkumulerte kostnader fra henholdsvis tre følgende utvalg:

- 1) 13 ulike innsendte arrangementsregnskap (f.eks. konserter, turneer og stevner) fra korps- og musikkorganisasjoner
- 2) 17 ulike innsendte undergrupperegnskap (f.eks. håndballgruppa, fotballgruppa og friidrettsgruppa) fra idrettsorganisasjoner
- 3) Innsendte registreringsskjemaer fra sentralledd og enkeltstående organisasjoner

Tre ulike fordelingsnøkler ble vurdert og beregnet, se Tabell 7. Tabellen viser at valg av fordelingsnøkkel hadde lite å si for den totale inngående merverdiavgiften til alle de registrerte organisasjonene, da de tre fordelingsnøkklene gir tilnærmet likt resultat.

Dermed ble det valgt å benytte kun én fordelingsnøkkel for alle kostnadsposter uten spesifisert mva-sats. Den valgte fordelingsnøkkel baserer seg på mottatte regnskap for undergrupper, som lå imellom nivåene til de to øvrige fordelingsnøkklene.

Det ble tatt i betraktning at registreringen av de øvrige kostnadene for regional- og lokalleddene også innebærer en viss utøvelse av skjønn, jfr fastsatte prinsipper under punkt 3.3.1 ovenfor. Valget mellom de relativt like fordelingsnøkklene ville dermed ikke påvirket usikkerheten utover det som allerede ligger i dataene fra registreringsskjemaene.

Tabell 7, Ulike fordelingsnøkler, andel inngående merverdiavgift av søknadsgrunnlaget

Segment	1) Arrangement	2) Undergruppe	3) Sentralledd/ enkelstående
1	10,3 %	9,9 %	9,7 %
2	9,1 %	8,7 %	8,5 %
3	7,8 %	7,4 %	7,2 %
4	8,4 %	8,0 %	7,7 %
5	8,9 %	8,6 %	8,4 %
6	5,8 %	5,7 %	5,6 %
7	6,6 %	6,4 %	6,3 %
8	5,2 %	5,1 %	5,1 %
9	7,0 %	7,0 %	7,0 %
Totalt	6,5 %	6,4 %	6,4 %

3.4 Sammenstilling av datagrunnlaget

Datagrunnlaget består i hovedsak av opplysninger fra registreringsskjemaene. Registreringsskjemaene er utfyllt av organisasjonene selv basert på de tilgjengelige regnskapsopplysningene eller av Deloitte basert på oversendte regnskap.

Videre er det beregnet noen nye verdier på grunnlag av registrerte opplysninger, disse er også inkludert i det samlede datagrunnlaget. I tillegg er også mottatte organisasjonsopplysninger, inklusive innrapporterte beløp fra 2012, fra Lotteritilsynet tatt med.

4. DATAFUNN

4.1 Totale inntekter og kostnader

Totalt har 293 frivillige organisasjoner deltatt i undersøkelsen. Tabell 8 under viser hvor mange organisasjoner som har deltatt i undersøkelsen per segment. Mer informasjon om utvalg av organisasjoner finnes i kapittel 3.1 og kapittel 5.1.

Tabell 8, Antall organisasjoner inkludert i undersøkelsen fordelt per segment

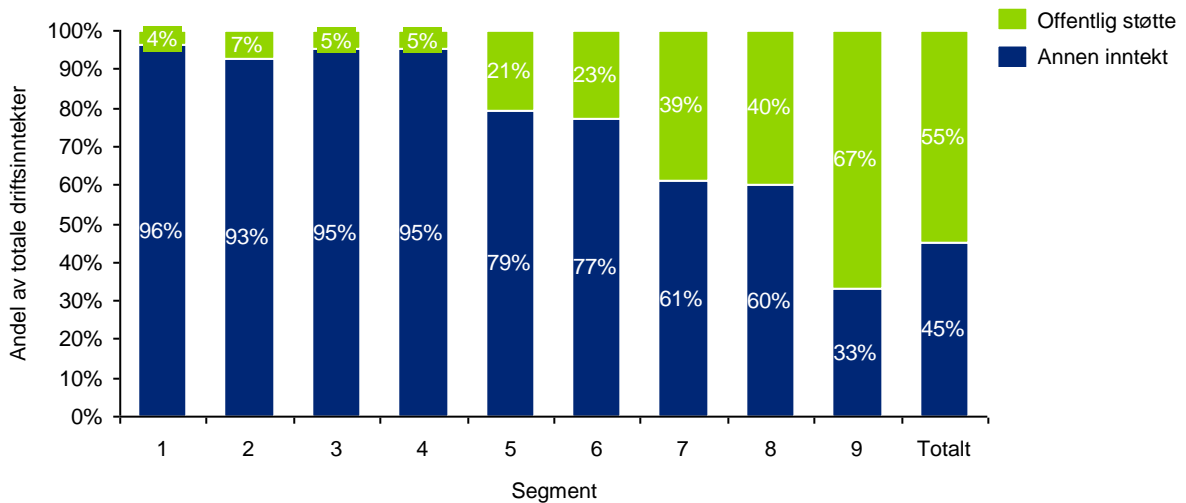
Segment	Antall organisasjoner
1	22
2	48
3	64
4	35
5	74
6	23
7	7
8	17
9	3
Totalt	293

Tabell 9 nedenfor viser driftsinntektene og -kostnadene til de organisasjonene som har deltatt i undersøkelsen. Inntektene og kostnadene er vist for valgte inntekts- og kostnadsgrupper per segment og totalt for alle organisasjonene i undersøkelsen. Totalt har disse organisasjonene ca. 1,93 milliard kroner i inntekter og 1,86 milliarder i kostnader. Figur 1 viser prosentvis fordeling av typer inntekter for de ulike segmentene. Totalt er 55 % av inntektene tilskudd fra det offentlige. Figur 2 under viser prosentvis fordeling av type kostnader. Andelen lønnskostnader er lavere blant organisasjonene i segmentene med lavere total kostnader. Totalt er 23 % av kostnadene lønnskostnader.

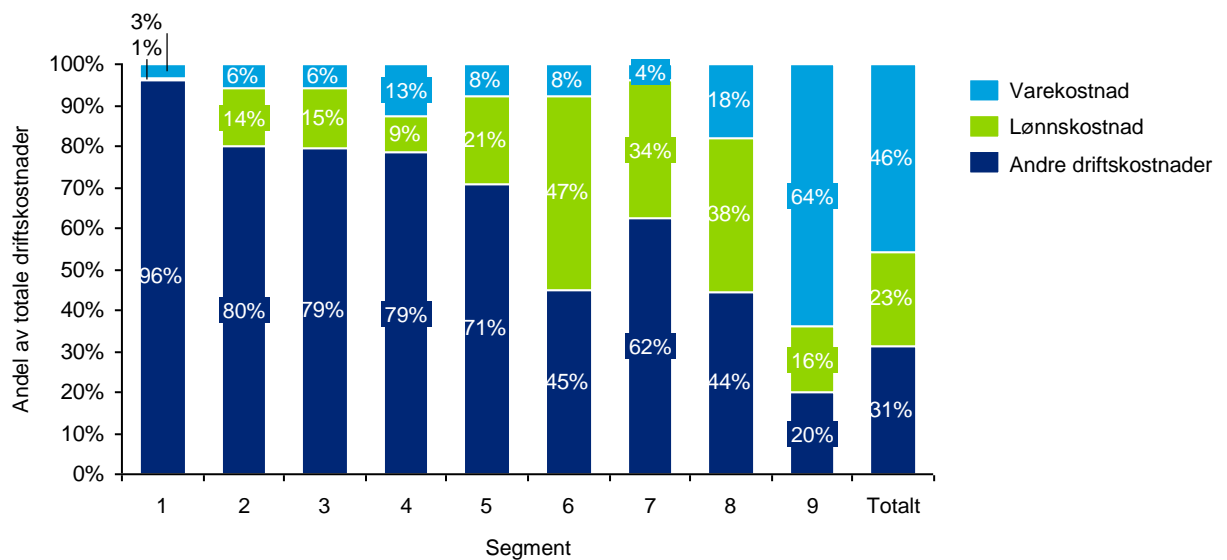
Tabell 9, Inntekter og kostnader til organisasjonene i undersøkelsen per segment, MNOK

	Segment									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Totalt
Inntekter										
Offentlige tilskudd*	0,03	0,38	0,69	0,69	17,80	17,78	18,70	189,92	814,14	1 060,12
Andre driftsinntekter	0,69	4,91	14,12	13,99	68,24	60,12	29,50	285,22	392,93	869,72
Sum inntekter	0,72	5,30	14,80	14,68	86,04	77,90	48,21	475,13	1 207,06	1 929,84
Kostnader										
Varekostnad	0,02	0,29	0,81	1,77	6,11	5,74	1,83	83,48	747,99	848,04
Lønnskostnad	0,00	0,67	2,00	1,24	16,29	35,68	15,60	174,41	181,19	427,09
Andre driftskostnader	0,54	3,84	10,88	11,06	54,38	33,76	28,83	206,50	234,54	584,34
Sum kostnader	0,56	4,80	13,69	14,07	76,78	75,17	46,26	464,39	1 163,72	1 859,47
Driftsresultat	0,15	0,49	1,11	0,61	9,26	2,73	1,95	10,74	43,34	70,38

*) Inntekter registrert som «offentlig tilskudd fra staten», «momskompensasjon for frivillige», «tilskudd til trossamfunn», «andre statlige tilskudd» og «tilskudd fra kommune/fylke» (konto 3410-3420) er tatt inn under betegnelsen «Offentlige tilskudd» i Tabell 9 over.

Figur 1, Prosentvis fordeling av inntektene

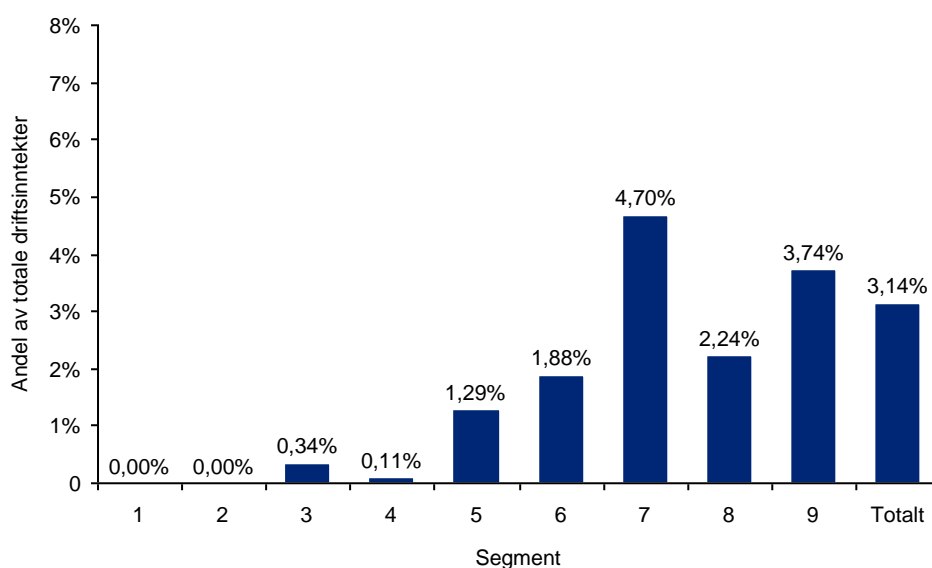
Figur 2, Prosentvis fordeling av kostnadene

4.2 Mva-pliktige inntekter

Tabell 10 viser de totale driftsinntektene per segment og hvor mye av disse som er registrert som mva-pliktige. Figur 3 nedenfor viser hvor stor andel av inntektene til de ulike segmentene som er mva-pliktige. Organisasjonene med lavest kostnader (segment 1-4) har omtrent ingen mva-pliktige inntekter. Andelen mva-pliktig inntekt er størst for organisasjonene i segment 7.

Tabell 10, Mva-pliktige inntekter per segment

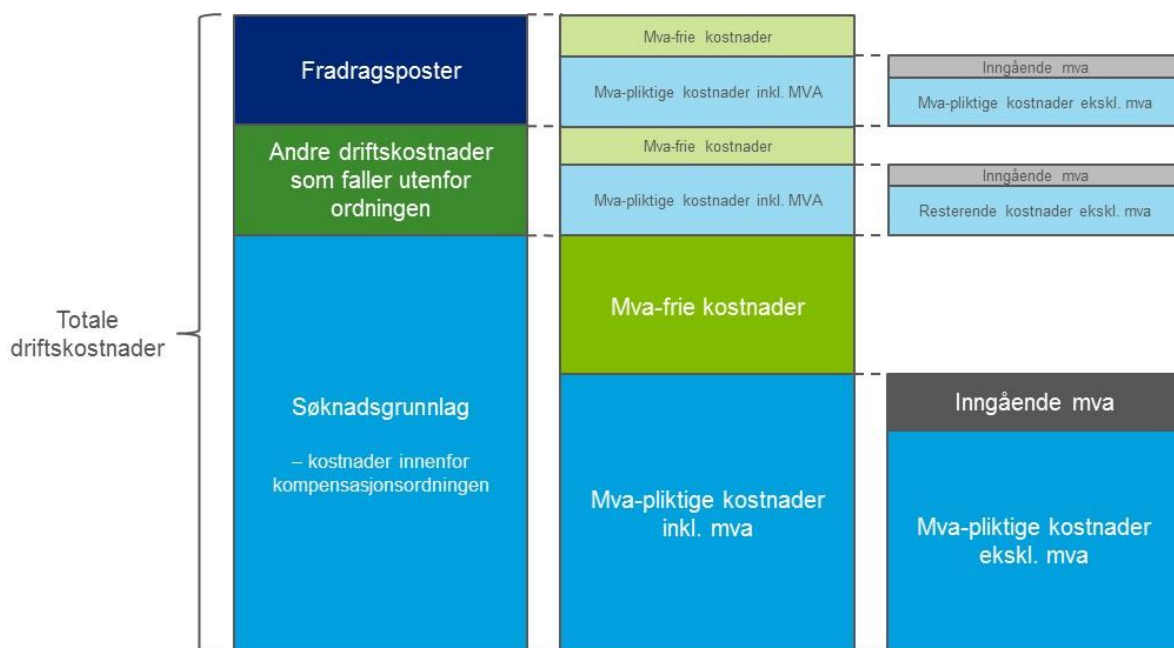
Segment	Inntekter	Mva-pliktige inntekter (inkl. mva)	Prosent
1	kr 716 116	kr -	0,00 %
2	kr 5 295 392	kr -	0,00 %
3	kr 14 801 904	kr 50 957	0,34 %
4	kr 14 683 531	kr 16 270	0,11 %
5	kr 86 039 143	kr 1 107 207	1,29 %
6	kr 77 904 331	kr 1 466 979	1,88 %
7	kr 48 207 984	kr 2 263 643	4,70 %
8	kr 475 134 795	kr 10 643 674	2,24 %
9	kr 1 207 061 405	kr 45 126 959	3,74 %
Totalt	kr 1 929 844 601	kr 60 675 689	3,14 %

Figur 3, Andel av totale inntekter som er mva-pliktige

4.3 Mva-pliktige kostnader

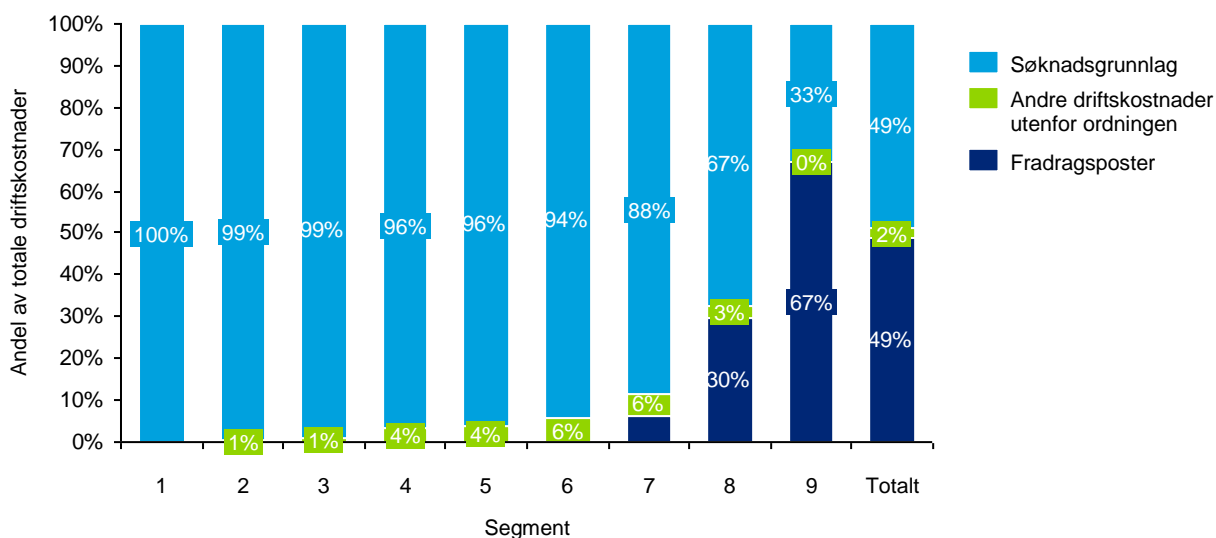
Figur 4 under illustrerer hvordan en frivillig organisasjons driftskostnader består av fradragsposter (fra forskrift § 11), andre driftskostnader som faller utenfor ordningen (fra avgrensningene i forskrift § 7, 6.-10. ledd) og selve søknadsgrunnlaget til mva-kompensasjonsordningen. Merk at ikke alle organisasjoner har fradragsposter eller andre driftskostnader som faller utenfor ordningen. Alle driftskostnader er enten mva-pliktige eller mva-frie kostnader, og de mva-pliktige kostnadene består av inngående merverdiavgift og mva-pliktige kostnader eksklusive mva.

Figur 4, Illustrasjon av oppdelingen av totale driftskostnader

For de av organisasjonene som er registrert i mva-manntallet for en del av sin virksomhet, og dermed driver avgiftspliktig næring, vil de bokførte næringsrelaterte driftskostnadene være bokført uten mva. Dette fordi det ved næringsvirksomhet i utgangspunktet gis fradrag for inngående mva på mva-pliktige vare- og tjenestekjøp.

Andelen av de totale driftskostnadene som utgjør søknadsgrunnlaget, varierer noe mellom de ulike segmentene. For organisasjoner med totale kostnader under 1 MNOK (segment 1-4), er det som forventet ut fra gjeldende forskrift ingen fradragposter i tallmaterialet, kun kostnader unntatt fra ordningen. Dette er illustrert i Figur 5 under. Totalt utgjør søknadsgrunnlaget 49 % av de totale driftskostnadene.

Figur 5, Andel av totale driftskostnader som utgjør søknadsgrunnlag, fradragposter og kostnader unntatt fra ordningen

Videre i dette kapittelet presenteres disse tre ulike kostnadstypene hver for seg: totale driftskostnader, fradragsposter og andre kostnader unntatt fra ordningen og søknadsgrunnlaget. For hver av kostnadstypene presenteres totale kostnader, merverdiavgiftspliktige kostnader inklusive merverdiavgift, merverdiavgiftspliktige kostnader i prosent av driftskostnadene, inngående merverdiavgift ved merverdiavgiftspliktige kjøp spesifisert på høy, medium og lav sats, samt inngående merverdiavgift i prosent av driftskostnadene.

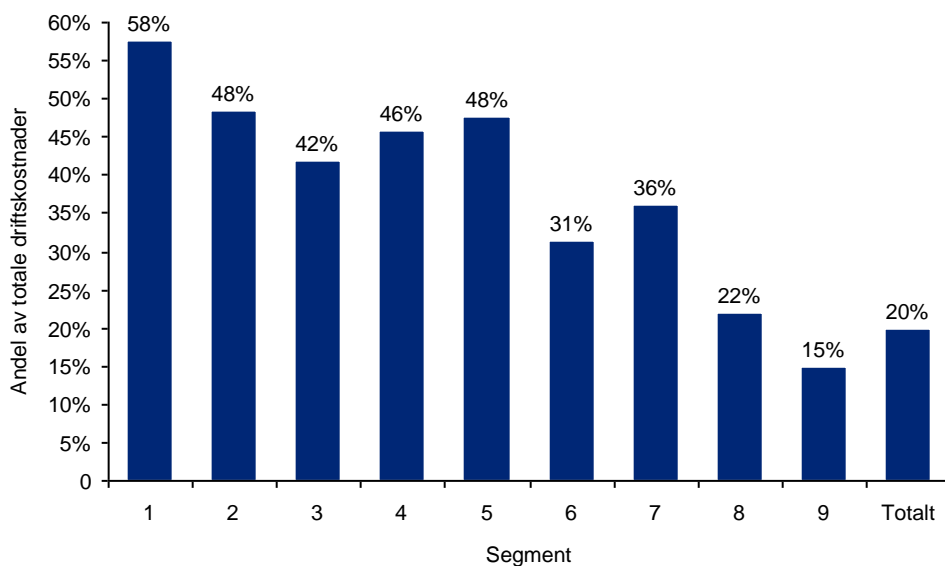
4.3.1 Totale driftskostnader

De totale kostnadene til organisasjonene i undersøkelsen er ca. 1,86 milliarder kroner, slik Tabell 11 viser. Av disse utgjør 20 % mva-pliktige kostnader inklusive mva, mens den inngående merverdiavgiften utgjør 3,6 % av de totale driftskostnadene.

Tabell 11, Mva-pliktige kostnader og inngående mva av totale driftskostnader

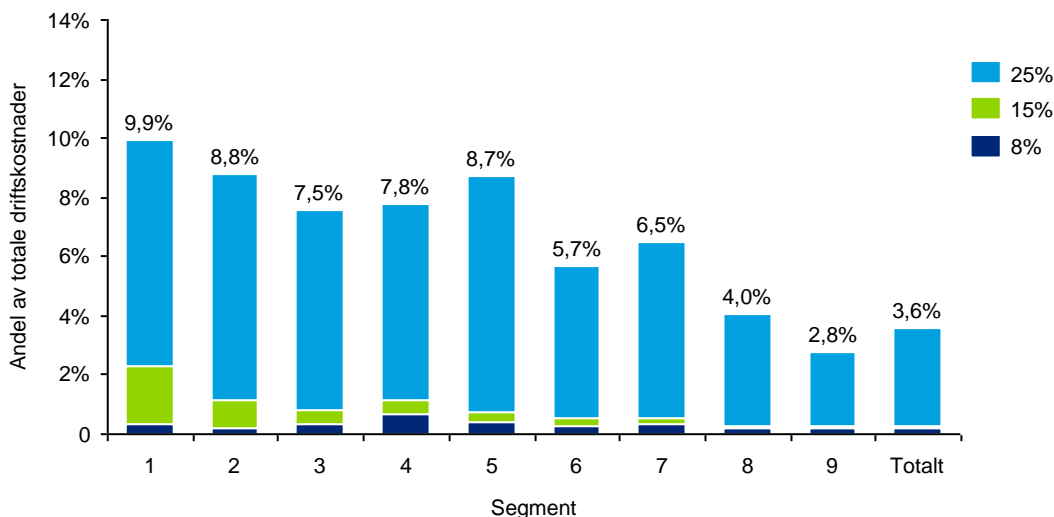
Segment	Totale driftskostnader		Mva-pliktige kostnader			Inngående mva		
	kr		inkl. mva	Prosent	kr	Prosent		
1	kr	564 973	kr	325 838	58 %	kr	56 191	9,9 %
2	kr	4 803 232	kr	2 324 536	48 %	kr	422 918	8,8 %
3	kr	13 691 034	kr	5 734 687	42 %	kr	1 032 830	7,5 %
4	kr	14 070 836	kr	6 442 663	46 %	kr	1 096 713	7,8 %
5	kr	76 780 306	kr	36 689 173	48 %	kr	6 699 755	8,7 %
6	kr	75 174 834	kr	23 586 330	31 %	kr	4 253 981	5,7 %
7	kr	46 261 907	kr	16 694 364	36 %	kr	3 012 668	6,5 %
8	kr	464 394 122	kr	102 662 810	22 %	kr	18 745 985	4,0 %
9	kr	1 163 724 665	kr	175 770 789	15 %	kr	31 310 018	2,8 %
Totalt	kr	1 859 465 909	kr	370 231 190	20 %	kr	66 631 059	3,6 %

Per segment utgjør de mva-pliktige kostnadene mellom 15 % og 58 % av de totale kostnadene. Som Figur 6 under viser, er det indikasjoner på at andel mva-pliktige kostnader avtar med høyere totale driftskostnader (økende segment).

Figur 6, Andel mva-pliktige kostnader (inkl. mva) av totale driftskostnader

Figur 7 viser den inngående mva-en av de totale driftskostnadene, der de ulike mva-satsene (25 %, 15 % og 8 %) representerer ulike farger til segmentenes søyler. Som Figur 6 over, viser Figur 7 en avtakende trend med økende driftskostnader (høyere segment). Den høyeste andelen inngående mva er i segment 1, der 9,9 % av de totale driftskostnadene er inngående mva. Omtrent all inngående mva kommer fra kostnader med høy (25 %) mva-sats.

Figur 7, Andel inngående mva av totale driftskostnader, spesifisert på høyt (25 %), mellom (15 %) og lavt (8 %) avgiftsnivå

4.3.2 Fradragposter og andre kostnader utenfor ordningen

Tabell 12 under viser totale kostnader som ligger i avgrensningene i forskriftens § 7, 6. -10. ledd og fradragspostene i § 11. Av disse kostnadene, utgjør 4 % mva-pliktige kostnader, og 0,8 % inngående mva.

Tabell 12, Mva-pliktige kostnader og inngående mva av totale fradrag og andre kostnader unntatt fra ordningen

Segment	Totalt fradrag og kostnader unntatt fra ordningen		Mva-pliktige kostnader inkl. mva			Inngående mva		
	kr		kr		Prosent	kr		Prosent
1	kr	-	kr	-	NA	kr	-	NA
2	kr	29 428	kr	29 428	100 %	kr	5 886	20,0 %
3	kr	141 962	kr	130 566	92 %	kr	26 113	18,4 %
4	kr	497 601	kr	217 450	44 %	kr	16 107	3,2 %
5	kr	2 978 752	kr	1 812 997	61 %	kr	361 134	12,1 %
6	kr	4 331 208	kr	1 199 787	28 %	kr	239 958	5,5 %
7	kr	5 361 095	kr	2 067 357	39 %	kr	386 350	7,2 %
8	kr	151 713 270	kr	14 774 170	10 %	kr	2 692 765	1,8 %
9	kr	777 092 222	kr	21 297 788	3 %	kr	4 217 067	0,5 %
Totalt	kr	942 145 538	kr	41 529 543	4 %	kr	7 945 380	0,8 %

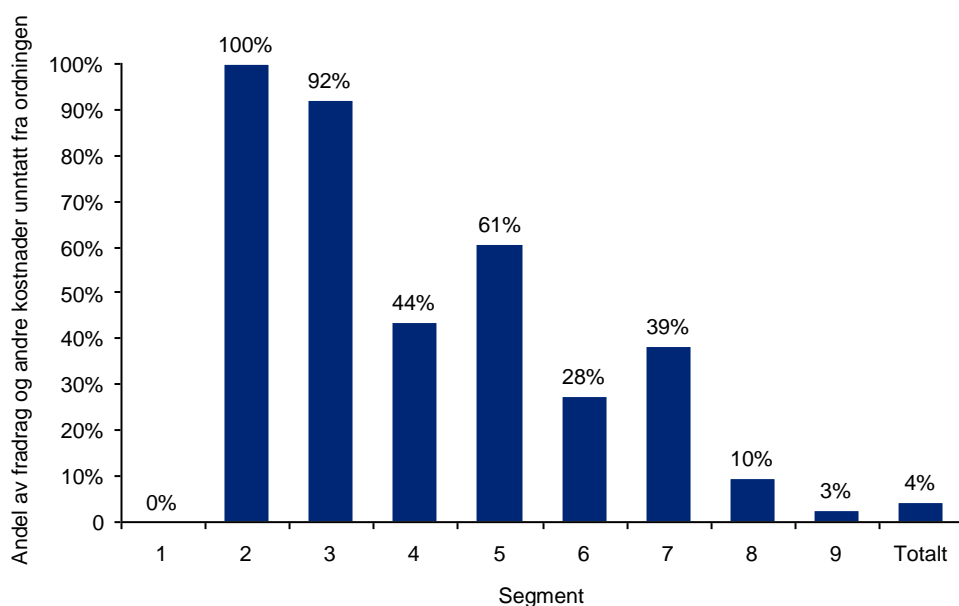
Totalt fradrag og andre kostnader unntatt fra ordningen for organisasjonene i segmentene 1-5 utgjør kun en liten del av de totale driftskostnadene. Se Figur 5, Andel av totale driftskostnader som utgjør søknadsgrunnlag, fradragposter og kostnader unntatt fra ordningen, som ble presentert i kapittel 4.1 over. Dette har en sammenheng med at det er kun et lite antall organisasjoner (totalt 51 stk) som har registrerte kostnader av denne typen, se Tabell

13 under. Dette bør tas i betraktning når man ser på spredningen for andel mva-pliktige kostnader og inngående mva på denne typen kostnader.

Tabell 13, Antall organisasjoner som har registrerte fradragsposter og andre kostnader unntatt fra ordningen

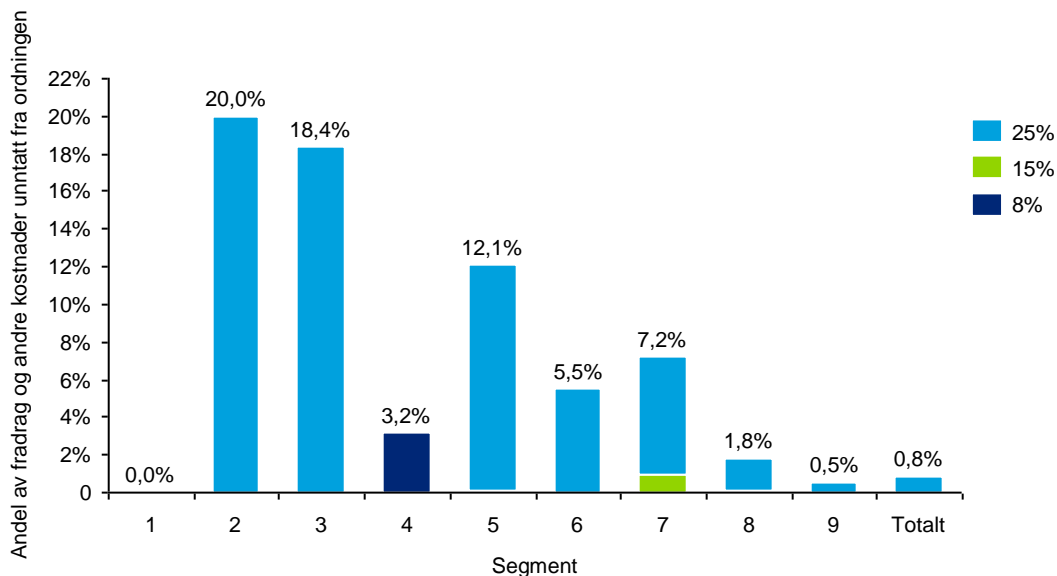
Segment	Antall organisasjoner med kostnader unntatt fra ordningen	Antall organisasjoner med fradragsposter	Antall organisasjoner med både fradragsposter og andre kostnader unntatt fra ordningen	Totalt
1	0	0	0	0
2	3	0	0	3
3	2	0	0	2
4	3	0	0	3
5	11	1	0	12
6	6	0	0	6
7	1	4	1	6
8	2	9	5	16
9	0	1	2	3
Totalt	28	15	8	51

Figur 8 under viser andel mva-pliktig kostnad av kostnadene som det gjøres fradrag for eller som kommer utenfor mva-kompensasjonsordningen.

Figur 8, Andel mva-pliktig kostnad (inkl. mva) av totale fradrag og andre kostnader unntatt fra ordningen

Andel inngående mva av totale kostnader som det gjøres fradrag for eller som kommer utenfor ordningen er vist i Figur 9 under. Den største andelen av den inngående merverdiavgiften her kommer fra kostnader med 25 % mva.

Figur 9, Andel inngående mva av totale fradrag og andre kostnader utenfor ordningen, spesifisert på høy (25 %), mellom (15 %) og lav (8 %) sats

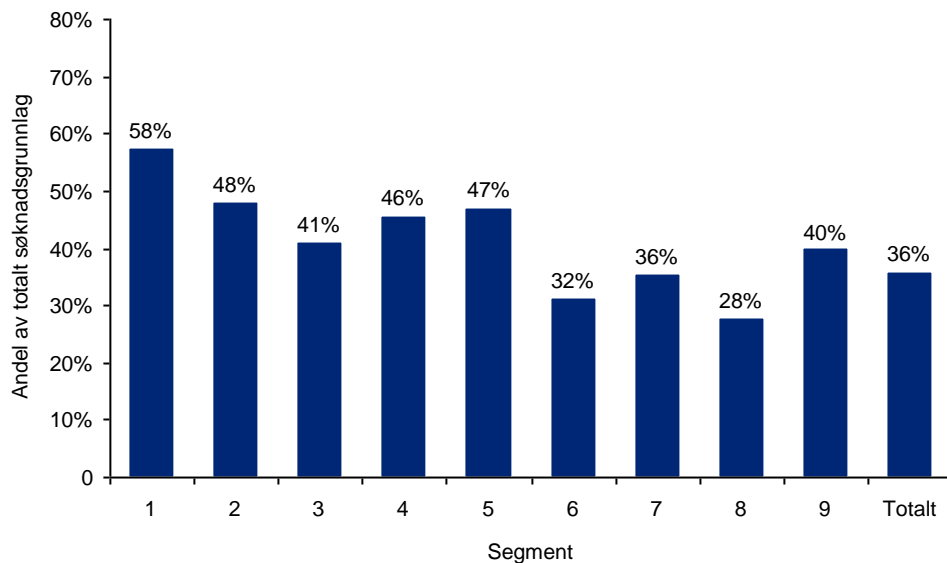
4.3.3 Søknadsgrunnlag

Søknadsgrunnlaget er kostnadene som gjenstår når fradragsposter og andre kostnader unntatt fra ordningen er trukket fra de totale driftskostnadene. Det totale søknadsgrunnlaget fra organisasjonene som er med i undersøkelsen er på ca. 917 millioner kroner. Av disse utgjør 36 % mva-pliktige kostnader, mens 6,4 % er inngående mva. Dette kommer frem i Tabell 14 under.

Tabell 14, Mva-pliktige kostnader og inngående mva av søknadsgrunnlaget

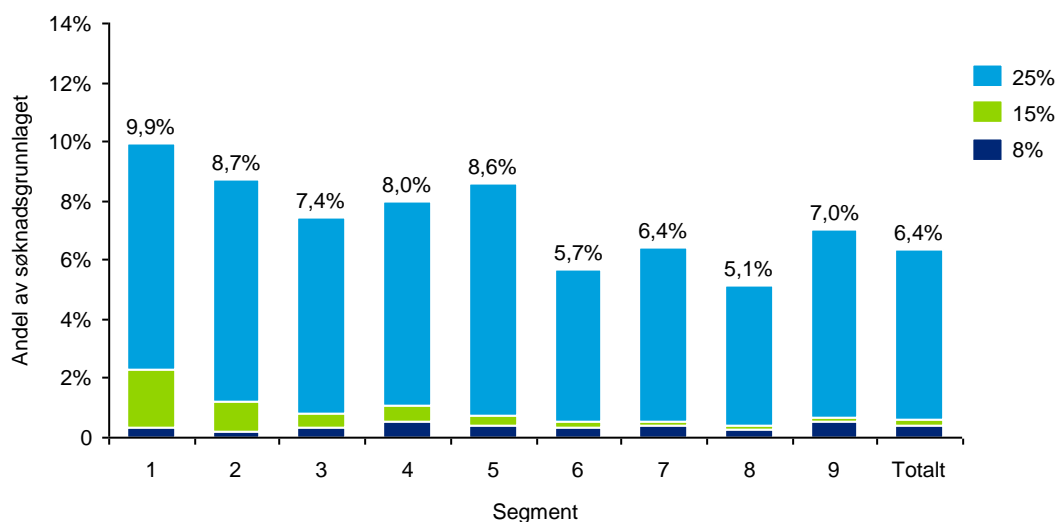
Segment	Totalt søknadsgrunnlag		Mva-pliktige kostnader inkl. mva		Inngående mva	
	kr		kr	Prosent	kr	Prosent
1	kr	564 973	kr	325 838	kr	56 191
				58 %		9,9 %
2	kr	4 773 804	kr	2 295 108	kr	417 032
				48 %		8,7 %
3	kr	13 549 073	kr	5 604 121	kr	1 006 717
				41 %		7,4 %
4	kr	13 573 235	kr	6 225 213	kr	1 080 606
				46 %		8,0 %
5	kr	73 801 554	kr	34 876 176	kr	6 338 621
				47 %		8,6 %
6	kr	70 843 626	kr	22 386 543	kr	4 014 023
				32 %		5,7 %
7	kr	40 900 812	kr	14 627 007	kr	2 626 318
				36 %		6,4 %
8	kr	312 680 852	kr	87 888 640	kr	16 053 220
				28 %		5,1 %
9	kr	386 632 443	kr	154 473 001	kr	27 092 951
				40 %		7,0 %
Totalt	kr	917 320 372	kr	328 701 647	kr	58 685 679
				36 %		6,4 %

Figur 10 under viser andelen mva-pliktig kostnad av søknadsgrunnlaget per segment. Syv av ni segment har en andel mva-pliktig kostnad som er over 35 %. Organisasjonene med de laveste kostnadene (segment 1-5) har høyere andel mva-pliktige kostnader enn de andre organisasjonene.

Figur 10, Andel mva-pliktige kostnader (inkl. mva) av søknadsgrunnlaget

Andelen inngående mva av søknadsgrunnlaget er vist per segment i Figur 11 under. For seks av ni segment ligger denne andelen over 7 %, som er kompensasjonsberegningsgrunnlaget i den forenklede modellen til mva-kompensasjonsordningen. For organisasjonene med de minste kostnadene (segment 1-5), ligger alle over 7 %. Figuren under viser også at andelen inngående mva fra kostnader med mellom (15 %) eller lav (8 %) avgiftssats ikke utgjør stor andel av den totale inngående merverdiavgiften.

Figur 11, Andel inngående mva av søknadsgrunnlaget, spesifisert på høyt (25 %), mellom (15 %) og lavt (8 %) sats

4.4 Ikke kostnadsførte investeringer

4.4.1 Generelt

De ikke kostnadsførte investeringene kan bestå av investeringer i fast eiendom (bygg, anlegg og annen fast eiendom) og investeringer i andre varige driftsmidler (maskiner, transportmidler, utstyr etc.). Førstnevnte gruppe kompenseres ikke i dagens momskompensasjonsordning, mens sistnevnte gruppe kompenseres delvis og med etterslep – i form av avskrivninger som inngår i driftskostnader og søknadsgrunnlag. Se også omtale i avsnitt 2.5.

Kartleggingen av ikke kostnadsførte investeringer må derfor ut fra denne todelingen, skilles fra kartleggingen av driftskostnader. Videre foreligger det i utgangspunktet ingen direkte og entydig sammenheng mellom årlige investeringer og årlige avskrivninger i de frivillige organisasjonene. Avskrivningene skjer tidsmessig i periodene etter investeringstidspunktet med en sats som fastsettes av organisasjonen ut fra et regnskapsmessig skjønn basert på en fornuftig avskrivningsplan.

Mindre frivillige organisasjoner har ikke regnskapsplikt etter regnskapsloven, og det foreligger dermed ikke et formelt krav om aktivering av investeringer i varige driftsmidler. Det er i hovedsak organisasjoner av en viss størrelse som har funnet det hensiktsmessig å balanseføre investeringer i varige driftsmidler. Ut fra dette har Deloitte avgrenset kartleggingen av ikke kostnadsførte investeringer ved at lokal- og regionalledd med driftskostnader mindre enn 1 MNOK ikke er tatt med.

4.4.2 Tallgrunnlaget

Tallgrunnlaget for kartleggingen av ikke kostnadsførte investeringer bygger på utfylte registreringsskjema. For sentralledd og enkeltstående organisasjoner er dette fylt ut av organisasjonen selv, mens Deloitte har fylt ut dette for de øvrige (lokal- og regionalledd). Tabell 15 under viser hvor mange lokal- og regionalledd med driftskostnader med mer enn 1 MNOK samt sentralledd og enkeltstående organisasjoner i undersøkelsen som har ikke kostnadsførte investeringer.

Tabell 15, Antall organisasjoner i kartleggingen med ikke kostnadsførte investeringer

Segment	Totalt antall organisasjoner	Sentralledd og enkeltstående		Lokal- og regionalledd med > 1 MNOK i DK			Totalt	
		Total	Antall med investeringskostnader	Total	Antall der balansen var innsendt	Antall med investeringskostnader		
1	22							
2	48							
3	64							
4	35		2					
5	74		10	1	29	29	2	3
6	23		7		16	10		
7	7		3		4	4	1	1
8	17		13	1	4	4	2	3
9	3		3	2				2
Totalt	293		38	4	53	43	5	9

Tabell 15 viser blant annet at ni av 91 organisasjoner, fordelt på fire sentralledd/enkeltstående og fem lokal- regionalledd, har ikke kostnadsførte investeringer. De samlede ikke kostnadsførte investeringene på ca. 32 MNOK er noe høyere enn samlede totale avskrivninger på ca. 28 MNOK i 2012 ifølge kartleggingen (konto 6000). Merk omtalen i kapittel 4.4.1

ovenfor som innebærer at kartleggingen er avgrenset til ikke kostnadsførte investeringer for regional- og lokalledd med mer enn 1 MNOK i totale driftskostnader. Det er derfor ikke oppført noen driftskostnader i segment 1-4 i Tabell 16 og Tabell 17 under.

Tabell 16, Kartlagte ikke kostnadsførte investeringskostnader fordelt på fast eiendom og øvrige driftsmidler

Segment	Totalt DK for disse organisasjonene*	Fast eiendom			Øvrige driftsmidler		
		Ikke kostnadsførte investeringer	Herav mva-pliktige kostnader (inkl. mva)	Herav inngående mva	Ikke kostnadsførte investeringer	Herav mva-pliktige kostnader (inkl. mva)	Herav inngående mva
1	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
2	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
3	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
4	kr 925 653	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
5	kr 52 449 415	kr 3 028 272	kr -	kr -	kr 1 061 939	kr -	kr -
6	kr 75 174 834	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
7	kr 46 261 907	kr 3 495 418	kr 3 495 418	kr 699 084	kr -	kr -	kr -
8	kr 464 394 122	kr 2 613 058	kr 279 945	kr 55 989	kr 1 548 486	kr 1 223 097	kr 244 619
9	kr 1 163 724 655	kr 1 535 000	kr 1 535 000	kr 307 000	kr 19 024 018	kr 18 819 018	kr 3 763 804
Totalt	kr 1 802 930 596	kr 10 671 748	kr 5 310 363	kr 1 062 073	kr 21 634 443	kr 20 042 115	kr 4 008 423

*) Driftskostnader for enkeltstående organisasjoner og sentralledd, samt regional- og lokalledd med mer enn 1 MNOK i totale driftskostnader.

Tabell 17, Kartlagte ikke kostnadsførte investeringskostnader totalt

Segment	Totalt DK for disse organisasjonene*	Totalt		
		Ikke kostnadsførte investeringer	Herav mva-pliktige kostnader (inkl. mva)	Herav inngående mva
1	kr -	kr -	kr -	kr -
2	kr -	kr -	kr -	kr -
3	kr -	kr -	kr -	kr -
4	kr 925 653	kr -	kr -	kr -
5	kr 52 449 415	kr 4 090 211	kr -	kr -
6	kr 75 174 834	kr -	kr -	kr -
7	kr 46 261 907	kr 3 495 418	kr 3 495 418	kr 699 084
8	kr 464 394 122	kr 4 161 544	kr 1 503 042	kr 300 608
9	kr 1 163 724 655	kr 20 559 018	kr 20 354 018	kr 4 070 804
Totalt	kr 1 802 930 596	kr 32 306 191	kr 25 352 478	kr 5 070 496

*) Driftskostnader for enkeltstående organisasjoner og sentralledd, samt regional- og lokalledd med mer enn 1 MNOK i totale driftskostnader.

4.4.3 Effekt av investeringer på totale driftskostnader

Tabell 18 nedenfor, som er en sammenstilling av Tabell 11 og Tabell 17, viser et bilde av samlet inngående mva for totale driftskostnader og ikke kostnadsførte investeringer for 2012. I den ene kolonnen er avskrivninger i 2012 trukket ut av totale driftskostnader, slik at investeringer ikke medtas dobbelt.

Sammenstillingene i tabellene viser at ikke kostnadsførte investeringer i liten grad påvirker funnene som er basert på driftskostnader alene. Noe av forklaringen synes å være at

investeringene for 2012 er relativt små sett i forhold til de totale driftskostnader på 1,9 mrd. NOK.

Tabell 18, Totale driftskostnader og ikke kostnadsførte investeringer

Segment	Totale driftskostnader og ikke kostnadsførte investeringer	Totale avskrivninger	Totale DK og ikke kost.-førte investeringer uten totale avskrivninger	Mva-pliktige kostnader inkl. mva	Prosent*	Inngående mva	Prosent*
1	kr 564 973	kr 14 000	kr 550 973	kr 325 838	58 %	kr 56 191	9,9 %
2	kr 4 803 232	kr 103 498	kr 4 699 734	kr 2 324 536	48 %	kr 422 918	8,8 %
3	kr 13 691 034	kr 114 934	kr 13 576 100	kr 5 734 687	42 %	kr 1 032 830	7,5 %
4	kr 14 070 836	kr 392 704	kr 13 678 132	kr 6 442 663	46 %	kr 1 096 713	7,8 %
5	kr 80 870 517	kr 2 207 164	kr 78 663 353	kr 36 689 173	45 %	kr 6 699 755	8,3 %
6	kr 75 174 834	kr 306 606	kr 74 868 228	kr 23 586 330	31 %	kr 4 253 981	5,7 %
7	kr 49 757 325	kr 519 012	kr 49 238 313	kr 20 189 782	41 %	kr 3 711 752	7,5 %
8	kr 468 555 666	kr 3 277 201	kr 465 278 465	kr 104 165 852	22 %	kr 19 046 593	4,1 %
9	kr 1 184 283 683	kr 21 180 606	kr 1 163 103 077	kr 196 124 807	17 %	kr 35 380 822	3,0 %
Totalt	kr 1 891 772 100	kr 28 115 725	kr 1 863 656 375	kr 395 583 668	21 %	kr 71 701 555	3,8 %

*) Prosenten er regnet ut fra kolonnen med totale driftskostnader og ikke kostnadsførte investeringer. Det er ikke merverdiavgift på avskrivninger.

4.4.4 Effekt av investeringer på funn basert på søknadsgrunnlag

Tabell 19, som er en sammenstilling av Tabell 14 og Tabell 17, viser et bilde av samlet inngående mva for totalt søknadsgrunnlag og ikke kostnadsførte investeringer for 2012. I den ene kolonnen er avskrivninger i 2012 trukket ut av søknadsgrunnlaget, slik at investeringer ikke medtas dobbelt.

Sammenstillingene i tabellene viser at ikke balanseførte investeringer i liten grad påvirker funnene som er basert på søknadsgrunnlaget. Noe av forklaringen også her synes å være at investeringene for 2012 er relativt små sett i forhold til det totale søknadsgrunnlaget på 950 MNOK.

Tabell 19, Totalt søknadsgrunnlag og ikke kostnadsførte investeringer

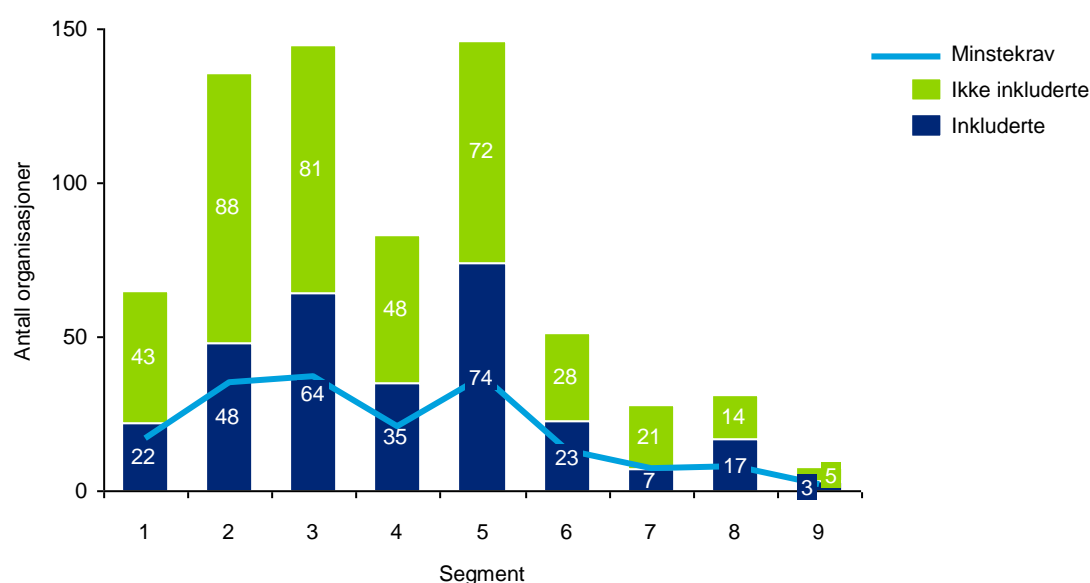
Segment	Totalt søknadsgrunnlag og ikke kostnadsførte investeringer	Totale avskrivninger	Totalt SG og ikke kost.-førte investeringer uten totale avskrivninger	Mva-pliktige kostnader inkl. mva	Prosent*	Inngående mva	Prosent*
1	kr 564 973	kr 14 000	kr 550 973	kr 325 838	58 %	kr 56 191	9,9 %
2	kr 4 773 804	kr 103 498	kr 4 670 306	kr 2 295 108	48 %	kr 417 032	8,7 %
3	kr 13 549 073	kr 114 934	kr 13 434 139	kr 5 604 121	41 %	kr 1 006 717	7,4 %
4	kr 13 573 235	kr 392 704	kr 13 180 531	kr 6 225 213	46 %	kr 1 080 606	8,0 %
5	kr 77 891 765	kr 2 207 164	kr 75 684 601	kr 34 876 176	45 %	kr 6 338 621	8,1 %
6	kr 70 843 626	kr 306 606	kr 70 537 020	kr 22 386 543	32 %	kr 4 014 023	5,7 %
7	kr 44 396 230	kr 519 012	kr 43 877 218	kr 18 122 425	41 %	kr 3 325 402	7,5 %
8	kr 316 842 396	kr 3 277 201	kr 313 565 195	kr 89 391 682	28 %	kr 16 353 828	5,2 %
9	kr 407 191 461	kr 21 280 606	kr 386 010 855	kr 174 827 019	43 %	kr 31 163 755	7,7 %
Totalt	kr 949 626 563	kr 28 115 725	kr 921 510 838	kr 354 054 125	37 %	kr 63 756 175	6,7 %

*) Prosenten er regnet ut fra kolonnen med totalt søknadsgrunnlag og ikke kostnadsførte investeringer. Det er ikke merverdiavgift på avskrivninger.

5. REPRESENTATIVITET OG RELEVANS

5.1 Respons fra de utvalgte organisasjonene

Av totalt 693 utsendte henvendelser, ble regnskapstall fra 293 frivillige organisasjoner inkludert i undersøkelsen. Dette var over minstekravet på 177, samtidig som det innenfor hvert segment var like mange eller flere enn minstekravet som er nærmere beskrevet i kapittel 3. Dette er illustrert i Figur 12 under. Totalt var det 400 organisasjoner i utvalget som ikke er inkludert i undersøkelsen. Det er flere grunner til at en organisasjon ikke er inkludert i undersøkelsen, derav den største grunnen er at organisasjonen ikke har respondert på henvendelsen. Mer om årsaker til hvorfor de ulike organisasjonene ikke er inkludert er beskrevet senere.

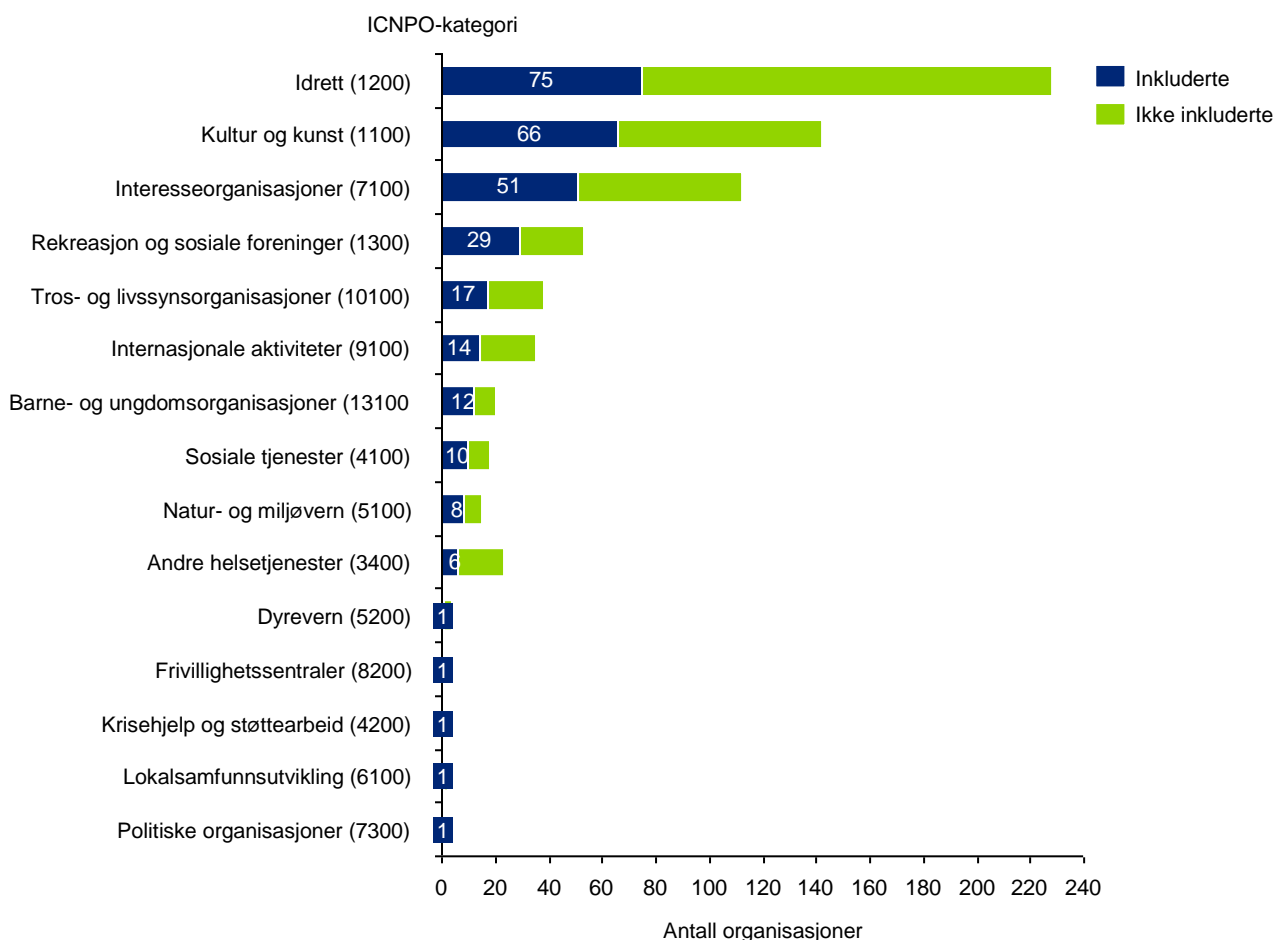
Figur 12, Antall inkluderte og ikke inkluderte organisasjoner i undersøkelsen per segment sammenliknet med minstekravet

De frivillige organisasjonene kan også klassifiseres etter organisasjonsnivå. Organisasjonene som er inkludert i undersøkelsen er fra alle organisasjonsnivåer med unntak av aksjeselskap. I utvalget som fikk henvendelse tilsendt var det fire aksjeselskap. Fordelingen mellom de ulike organisasjonsnivåene for de inkluderte organisasjonene er gitt i Tabell 20.

Tabell 20, Antall inkluderte organisasjoner per organisasjonsnivå

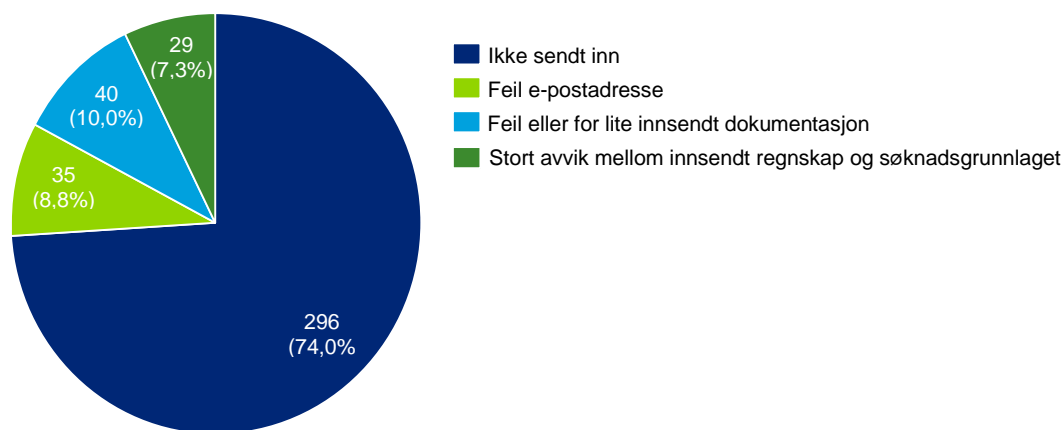
Organisasjonsnivå	Inkluderte	Ikke inkluderte	Totalt utsendte henvendelser
Aksjeselskap	0	4	4
Enkeltstående	26	14	40
Lokalledd	238	351	589
Regionalledd	17	25	42
Sentralledd	12	6	18
Totalt	293	400	693

Figur 13 under viser antall organisasjoner inkludert i undersøkelsen ut fra ICNPO-kategori. I undersøkelsen er det inkludert organisasjoner fra alle de ICNPO-kategoriene som var representert i utvalget.

Figur 13, Antall inkluderte og ikke inkluderte organisasjoner i undersøkelsen per ICNPO-kategori

Som tidligere nevnt, er det flere årsaker til at organisasjoner i utvalget ikke er inkludert i undersøkelsen. Figur 14 under viser fordelingen mellom de ulike årsakene. Totalt er det 400 organisasjoner i utvalget som ikke er inkludert i undersøkelsen. 74 % av disse er ikke inkludert fordi de ikke responderte på henvendelsen fra Kulturdepartementet og Deloitte.

Figur 14, Årsaker til at organisasjoner i utvalget ikke er inkludert i undersøkelsen

5.2 Avvik i tallmaterialet

Etter konkurransegrunnlaget skal det beskrives i hvilken grad det er avvik innenfor det enkelte segment. Vi ønsker her å kommentere disse forholdene.

5.2.1 Avvik i svarprosent per segment

Som det fremgår av Figur 12 ovenfor, er det noe varierende respons per segment. Dette innebærer blant annet at noen segmenter oppfyller minstekravet i forhold til svarprosent, mens de øvrige har en høyere svarprosent enn kravet.

Organisasjonene innenfor hvert segment i undersøkelsen representerer de øvrige organisasjonene i sitt segment. Da enkelte segment har forholdsvis flere antall inkluderte organisasjoner i undersøkelsen enn andre, kan totaltallene presentert i kapittelet om datafunn være noe misvisende, da denne totalen ikke nødvendigvis representerer totalen til alle organisasjonene uten å vekte tallene med hensyn til segment.

5.2.2 Avvik i andel inngående mva per segment

Innenfor hvert segment er det også noe variasjon, for eksempel ved andel inngående mva av søknadsgrunnlaget. Tallene som er nevnt i kapittelet om datafunn er totaltallene innenfor hvert segment. Ser man på gjennomsnittet innenfor hvert segment, er dette noe forskjellig fra totalen når det kommer til andel inngående mva av søknadsgrunnlaget. Se Tabell 21 under.

Tabell 21, Andel inngående mva av søknadsgrunnlag sammen med forventningsverdi og standardavvik til hvert segment

Segment	Antall observasjoner	Forventningsverdi (gjennomsnitt)	Standardavvik
1	22	10,3 %	4,8 %
2	48	8,8 %	4,3 %
3	64	7,5 %	3,9 %
4	35	8,0 %	3,7 %
5	74	8,8 %	3,9 %
6	23	6,1 %	2,8 %
7	7	5,9 %	4,6 %
8	17	4,7 %	2,1 %
9	3	7,9 %	2,5 %

5.2.3 Kommentar til standardavvik og forventningsverdi

Tabell 21 har et betydelig høyere gjennomgående nivå på standardavvik enn Tabell 5. Sistnevnte tabell bygger på tall fra 17 539 organisasjoner og søknadssum i prosent av driftskostnader samt forutsetningene i forenklet modell om 35 % andel mva-pliktige kostnader av driftskostnader, samt en forutsetning om høy sats (25 %) på all inngående mva. Førstnevnte tabell bygger på kartlagt inngående mva på 293 organisasjoner i prosent av søknadsgrunnlag. Tallene i de to nevnte tabellene er dermed ikke sammenlignbare.

Lavere antall observasjoner medfører normalt et høyere standardavvik. Videre vil fradrags- og unntaksposter bidra til en forskjell mellom de to ovennevnte tabeller. I tillegg vil alle avvik fra de to forutsetningene om 35 % andel av mva pliktige kostnader og høy sats, også bidra til forskjellige resultater mellom de to tabellene. Ulike kostnadsstrukturer hos de enkelte ICNPO i samme segment vil bidra til økt varians. Analyser av ulikheter i kostnadsstrukturer mellom

ulike organisasjonsformer og ICNPO kategorier er ikke innenfor Deloitte's mandat. Eventuelle videre analyser vil kunne belyse ytterligere årsaker til høyt nivå på standardavvik.

5.3 Usikkerhet og feilkilder

Funnene i rapporten bygger på de kilder og metoder som er beskrevet i tidligere kapitler i rapporten. Det foreligger noe usikkerhet og enkelte feilkilder tilknyttet kilder og anvendt metode. Under er de vesentligste feilkilder og usikkerheter som foreligger beskrevet.

5.3.1 Feilkilder tilknyttet mottatt regnskapsdokumentasjon

Generelt

For lokalledd og regionalledd har Deloitte registrert regnskapsopplysninger i registreringsskjemaet, uten å ha tilgang til andre regnskapsopplysninger enn de som fremgår av oversendt regnskap. De frivillige organisasjonene har en allsidig og mangfoldig virksomhet, slik at spesifikasjonen på regnskapslinjer ikke er ensartet. Dette innebærer at like kostnader kan være klassifisert/registrert på ulike regnskapslinjer i de mottatte regnskapene. Videre er spesifikasjonsgraden også varierende, slik at enkelte regnskapslinjer er sekkeposter som består av flere ulike kostnadsarter. Dette forholdet gjelder også sentralledd og enkeltstående organisasjoner, som har fylt ut registreringsskjemaet selv.

Konsekvensen er at dette kan gi en noe lavere kvalitet på artsinndelingen på kontoklassenivå i registreringsskjemaene.

Merverdiavgiftspliktige inntekter og kostnader

For lokalledd og regionalledd har Deloitte som en tilnærming lagt til grunn at inntektene er avgiftsfrie såfremt det ikke fremkommer eksplisitt i oversendt regnskap at inntektene er avgiftspliktige.

Registrerte avgiftspliktige kostnader tilknyttet avgiftspliktig næringsvirksomhet, utgjør 49,9 MNOK eksklusive mva, mens avgiftspliktige inntekter utgjør 60,7 MNOK.

Tilnærmingen over innebærer en nødvendig forutsetning, som følge av at Deloitte etter oppdragsspesifikasjonen, ikke har hatt direkte tilgang til all regnskapsdokumentasjon ute hos organisasjonene og at mva-rapportering til Skatteetaten ikke har blitt etterspurt eller gjort tilgjengelig.

Avvik mellom driftskostnader innrapportert til Lotteritilsynet og mottatt regnskapsrapporter

Gjennomgangen av innsamlede regnskapsdata vurdert opp mot tidligere rapporterte driftskostnader i søknaden for 2012, viser et avvik på ca. 0,03 %, etter gjennomførte korreksjoner og avklaringer.

Avviket synes å skyldes ulike forhold. Enkelte organisasjoner har trukket ut driftskostnader før utfyllingen av søknadsskjema, slik at sum driftskostnader er lavere i søknaden enn det som fremgår av regnskapet. Andre forhold kan knyttes opp til klassifisering.

Avviket på driftskostnader er tilsvarende for søknadsgrunnlaget, og innebærer derfor en feilkilde. Avviket er likevel begrenset i omfang og synes ikke å ha noen vesentlig effekt på resultatet av kartleggingen.

5.3.2 Anvendte prinsipper

I kapittel 3.3.1 ovenfor omtales hvilke prinsipper Deloitte har benyttet ved registreringen av mottatt regnskapsdokumentasjon. De anvendte prinsippene er etablert på grunn av svakheter/mangler i det mottatte datamaterialet, og innebærer således en usikkerhet.

De anvendte prinsippene er etter Deloitte sin vurdering rimelige og fastsatt etter beste skjønn, basert på det tilgjengelige datamaterialet.

5.3.3 Anvendte fordelingsnøkler

I kapittel 3.3.2 omtales arbeidet med fastsetting av tre ulike fordelingsnøkler og beslutningen om å benytte én av dem. Fordelingsnøklerne er også etablert som følge av svakheter/mangler i det mottatte datamaterialet, og innebærer således en usikkerhet.

Vår vurdering er at fordelingsnøklerne gir en tilstrekkelig grad av sikkerhet vurdert opp mot formålet og usikkerheten i det øvrige tallmaterialet.

5.3.4 Ikke kostnadsførte investeringer

Kartleggingen av ikke kostnadsførte investeringer må forstås ut fra de foreliggende svakheterne nedenfor. Kartleggingen viser hva som er investeringene i 2012 og faktisk tilknyttet mva på disse. Det foreligger usikkerhet når det gjelder hvilken faktisk inngående mva som historisk er tilknyttet investeringene som gjenspeiles i 2012 regnskapet i form av avskrivninger.

På tross av de nevnte svakheterne, så gir allikevel kartleggingen en oversikt over hva ikke kostnadsførte investeringer utgjorde i 2012.

Behov for flerårige målinger av investeringer

Når det gjelder ikke kostnadsførte investeringer, bør investeringer måles over flere år dersom en ønsker å få et representativt uttrykk for et normalt investeringsnivå. Denne kartleggingen ser kun på ikke kostnadsførte investeringer i 2012, og gir således ikke noe uttrykk for hva som er et gjennomsnittlig normalt investeringsnivå.

Ulike avskrivningssatser/skjønn

Videre er kartleggingen avgrenset slik at det ikke har blitt kartlagt hvilken avskrivningssatser som anvendes på de ulike driftsmidler, da kun bokført avskrevet beløp inngår. Dette innebærer at det trolig ligger ulike avskrivningssatser på for øvrig like driftsmidler. En konsekvens av dette er at det er ikke er mulig å fastslå hvilken opprinnelig faktisk historisk inngående merverdiavgift som er tilknyttet hver enkeltinvestering, bare ved å se på 2012-tall for avskrivning.

Ulik sammensetning av 2012-tall kontra historiske tall

Det vil være en avvikende mva-sammensetning mellom de historiske investeringene som danner grunnlaget for avskrivningene og det som er mva-sammensetningen av investeringer i 2012.

6. VEDLEGG

6.1 Tabeller til figurene i rapporten

6.1.1 Figurer i kapittel 4.2 Mva-pliktige inntekter

Tabell 22, Inntekter per segment

Segment	Inntekter	Mva-pliktige inntekter	Prosent	Faktisk mva	Prosent
1	kr 716 116,00	kr -	0,00 %	kr -	0,00 %
2	kr 5 295 392,00	kr -	0,00 %	kr -	0,00 %
3	kr 14 801 904,00	kr 50 957,00	0,34 %	kr 12 739,00	0,09 %
4	kr 14 683 531,00	kr 16 270,00	0,11 %	kr 4 068,00	0,03 %
5	kr 86 039 143,00	kr 1 107 207,00	1,29 %	kr 276 802,00	0,32 %
6	kr 77 904 331,00	kr 1 466 979,00	1,88 %	kr 366 745,00	0,47 %
7	kr 48 207 984,00	kr 2 263 643,00	4,70 %	kr 510 386,00	1,06 %
8	kr 475 134 795,00	kr 10 643 674,00	2,24 %	kr 2 658 010,00	0,56 %
9	kr 1 207 061 405,00	kr 45 126 959,00	3,74 %	kr 11 281 739,00	0,93 %
Totalt	kr 1 929 844 601,00	kr 60 675 689,00	3,14 %	kr 15 110 489,00	0,78 %

6.1.2 Figurer i kapittel 4.3 Mva-pliktige kostnader

Tabell 23, Kostnader fordelt på søknadsgrunnlag, kostnader unntatt fra ordningen og fradragposter

Segment	Totale driftskostnader	Søknadsgrunnlag	Prosent	Kostnader unntatt fra ordningen	Prosent	Fradragposter	Prosent
1	kr 564 973,00	kr 564 973,00	100,0 %	kr -	0,0 %	kr -	0,0 %
2	kr 4 803 232,00	kr 4 773 804,00	99,4 %	kr 29 428,00	0,6 %	kr -	0,0 %
3	kr 13 691 034,00	kr 13 549 073,00	99,0 %	kr 141 962,00	1,0 %	kr -	0,0 %
4	kr 14 070 836,00	kr 13 573 235,00	96,5 %	kr 497 601,00	3,5 %	kr -	0,0 %
5	kr 76 780 306,00	kr 73 801 554,00	96,1 %	kr 2 970 651,00	3,9 %	kr 8 101,00	0,0 %
6	kr 75 174 834,00	kr 70 843 626,00	94,2 %	kr 4 331 208,00	5,8 %	kr -	0,0 %
7	kr 46 261 907,00	kr 40 900 812,00	88,4 %	kr 2 550 844,00	5,5 %	kr 2 810 251,00	6,1 %
8	kr 464 394 122,00	kr 312 680 852,00	67,3 %	kr 12 945 382,00	2,8 %	kr 138 767 888,00	29,9 %
9	kr 1 163 724 665,00	kr 386 632 443,00	33,2 %	kr 4 734 385,00	0,4 %	kr 772 357 837,00	66,4 %
Totalt	kr 1 859 465 909,00	kr 917 320 372,00	49,3 %	kr 28 201 461,00	1,5 %	kr 913 944 077,00	49,2 %

Tabell 24, Inngående mva for totale driftskostnader, spesifisert per mva-sats

Segment	Totale driftskostnader	Inngående mva, 25 % mva	Prosent	Inngående mva, 15 % mva	Prosent	Inngående mva, 8 % mva	Prosent
1	kr 564 973,00	kr 43 136,00	7,64 %	kr 11 335,00	2,01 %	kr 1 720,00	0,30 %
2	kr 4 803 232,00	kr 366 326,00	7,63 %	kr 46 470,00	0,97 %	kr 10 122,00	0,21 %
3	kr 13 691 034,00	kr 925 212,00	6,76 %	kr 59 009,00	0,43 %	kr 48 609,00	0,36 %
4	kr 14 070 836,00	kr 936 713,00	6,66 %	kr 68 734,00	0,49 %	kr 91 266,00	0,65 %
5	kr 76 780 306,00	kr 6 147 892,00	8,01 %	kr 257 226,00	0,34 %	kr 294 637,00	0,38 %
6	kr 75 174 834,00	kr 3 867 488,00	5,14 %	kr 166 070,00	0,22 %	kr 220 423,00	0,29 %
7	kr 46 261 907,00	kr 2 753 203,00	5,95 %	kr 98 471,00	0,21 %	kr 160 994,00	0,35 %
8	kr 464 394 122,00	kr 17 409 056,00	3,75 %	kr 416 742,00	0,09 %	kr 920 187,00	0,20 %
9	kr 1 163 724 665,00	kr 28 599 582,00	2,46 %	kr 683 348,00	0,06 %	kr 2 027 088,00	0,17 %
Totalt	kr 1 859 465 909,00	kr 61 048 608,00	3,28 %	kr 1 807 405,00	0,10 %	kr 3 775 046,00	0,20 %

Tabell 25, Inngående mva for totale fradrag og andre kostnader unntatt fra ordningen, spesifisert per mva-sats

Segment	Sum fradrag og kostnader unntatt fra ordningen	Inngående mva, 25 % mva	Prosent	Inngående mva, 15 % mva	Prosent	Inngående mva, 8 % mva	Prosent
1	kr -	kr -	NA	kr -	NA	kr -	NA
2	kr 29 428,00	kr 5 886,00	20,00 %	kr -	0,00 %	kr -	0,00 %
3	kr 141 962,00	kr 26 113,00	18,39 %	kr -	0,00 %	kr -	0,00 %
4	kr 497 601,00	kr -	0,00 %	kr -	0,00 %	kr 16 107,00	3,24 %
5	kr 2 978 752,00	kr 358 386,00	12,03 %	kr 2 748,00	0,09 %	kr -	0,00 %
6	kr 4 331 208,00	kr 239 958,00	5,54 %	kr -	0,00 %	kr -	0,00 %
7	kr 5 361 095,00	kr 335 496,00	6,26 %	kr 50 854,00	0,95 %	kr -	0,00 %
8	kr 151 713 270,00	kr 2 537 133,00	1,67 %	kr 2 149,00	0,00 %	kr 153 483,00	0,10 %
9	kr 777 092 222,00	kr 4 211 856,00	0,54 %	kr -	0,00 %	kr 5 211,00	0,00 %
Totalt	kr 942 145 538,00	kr 7 714 828,00	0,82 %	kr 55 751,00	0,01 %	kr 174 801,00	0,02 %

Tabell 26, Inngående mva for totale søknadsgrunnlag, spesifisert per mva-sats

Segment	Sum søknadsgrunnlag	Inngående mva, 25 % mva	Prosent	Inngående mva, 15 % mva	Prosent	Inngående mva, 8 % mva	Prosent
1	kr 564 973,00	kr 43 136,00	7,64 %	kr 11 335,00	2,01 %	kr 1 720,00	0,30 %
2	kr 4 773 804,00	kr 360 440,00	7,55 %	kr 46 470,00	0,97 %	kr 10 122,00	0,21 %
3	kr 13 549 073,00	kr 899 099,00	6,64 %	kr 59 009,00	0,44 %	kr 48 609,00	0,36 %
4	kr 13 573 235,00	kr 936 713,00	6,90 %	kr 68 734,00	0,51 %	kr 75 159,00	0,55 %
5	kr 73 801 554,00	kr 5 789 506,00	7,84 %	kr 254 478,00	0,34 %	kr 294 637,00	0,40 %
6	kr 70 843 626,00	kr 3 627 530,00	5,12 %	kr 166 070,00	0,23 %	kr 220 423,00	0,31 %
7	kr 40 900 812,00	kr 2 417 707,00	5,91 %	kr 47 617,00	0,12 %	kr 160 994,00	0,39 %
8	kr 312 680 852,00	kr 14 871 923,00	4,76 %	kr 414 593,00	0,13 %	kr 766 704,00	0,25 %
9	kr 386 632 443,00	kr 24 387 726,00	6,31 %	kr 683 348,00	0,18 %	kr 2 021 877,00	0,52 %
Totalt	kr 917 320 372,00	kr 53 333 780,00	5,81 %	kr 1 751 654,00	0,19 %	kr 3 600 245,00	0,39 %

6.1.3 Figurer i kapittel 5.1 Respons fra de utvalgte organisasjonene

Tabell 27, Antall organisasjoner som er inkludert i undersøkelsen per segment

Sement	Minstekrav	Inkluderte	Ikke inkluderte	Totalt utsendte henvendelser
1	17	22	43	65
2	35	48	88	136
3	37	64	81	145
4	21	35	48	83
5	37	74	72	146
6	13	23	28	51
7	7	7	21	28
8	8	17	14	31
9	2	3	5	8
Totalt	177	293	400	693

Tabell 28, Antall inkluderte organisasjoner i undersøkelsen per ICNPO-nummer og -kategori

ICNPO-nummer	ICNPO-kategori	Inkluderte	Ikke inkluderte	Totalt utsendte henvendelser
1200	Idrett	75	153	228
1100	Kultur og kunst	66	76	142
7100	Interesseorganisasjoner	51	61	112
1300	Rekreasjon og sosiale foreninger	29	24	53
10100	Tros- og livssynsorganisasjoner	17	21	38
9100	Internasjonale aktiviteter	14	21	35
13100	Barne- og ungdomsorganisasjoner	12	8	20
4100	Sosiale tjenester	10	8	18
5100	Natur- og miljøvern	8	7	15
3400	Andre helsetjenester	6	17	23
5200	Dyrevern	1	3	4
8200	Frivillighetssentraler	1	0	1
4200	Krisehjelp og støttearbeid	1	0	1
6100	Lokalsamfunnsutvikling	1	1	2
7300	Politiske organisasjoner	1	0	1
Totalt		293	400	693

Tabell 29, Grunner til at organisasjoner i utvalget ikke er inkludert i undersøkelsen

Sement	Ikke sendt inn	Feil e-postadresse	Feil eller for lite innsendt dokumentasjon	Stort avvik mellom innsendt regnskap og søknadsgrunnlaget	Totalt ikke inkluderte
1	34	4	4	1	43
2	67	8	11	2	88
3	62	6	7	6	81
4	35		9	4	48
5	50	6	5	11	72
6	19	2	3	4	28
7	15	4	1	1	21
8	9	5			14
9	5				5
Totalt	296	35	40	29	400

6.2 Utsendt materiale til organisasjonene

6.2.1 E-poster sendt ut organisasjonene

E-post til lokalledd/regionalledd:

Til Momskompensasjonsansvarlig i lokalledd

Kulturdepartementet har engasjert Deloitte til å gjennomføre en kartlegging av inntekter og kostnader i de frivillige organisasjoner. Formålet er å få en best mulig oversikt over organisasjonenes momskostnader for å kunne vurdere hvor godt beregningsgrunnlaget i momskompensasjonsordningen treffer for både store og små organisasjoner. Kartleggingen er oversendt til ovennevnte e-postadresse, da denne organisasjonen er en av de tilfeldig valgte organisasjonene som bes om å delta i kartleggingen.

Vedlagt følger et informasjonsskriv fra Kulturdepartementet, som omtaler kort bakgrunnen for kartleggingen. For lokalledd er kartleggingen vesentlig forenklet ved at registreringsarbeidet utføres av Deloitte, på bakgrunn av innsendte opplysninger.

Dersom du ikke er momskompensasjons ansvarlig i ovennevnte organisasjon, ber vi om at du videresender e-posten til rette vedkommende, med kopi til mvafrivilligorg@deloitte.no.

Dersom du er den som har jobbet med momskompensasjonsordningen i ovennevnte organisasjon, så ber vi deg gjennomgå punktene nedenfor for å få en oversikt over hva som skal gjøres:

Sende en e-post til mvafrivilligorg@deloitte.no med følgende innhold:

- a) Dine kontaktopplysninger; Navn, Telefon og e-post
- b) Saldobalanse / detaljert regnskap for 2012 som viser de enkelte inntekter og kostnadsposter
 - 1) Gjerne i excel format
- c) Offisielt godkjent regnskap for 2012 med årsmelding / årsberetning
- d) Tidligere utarbeidet underlag for utfyllingen av momskompensasjon søknaden for 2012:
 - 1) For mange er det kun rapportert Driftskostnader minus Lønnskostnader til sentral ledd. Sentral leddet har da rapportert tallene videre til Lotteritilsynet innen fristen i august 2013. I disse tilfellene har vi i utgangspunktet ikke behov for ytterligere detaljer.
 - 2) For de relativt få organisasjonene hvor det er gjort fradrag i driftskostnadene, for å komme frem til søknadsgrunnlag, ber vi om en spesifikasjon av hvilken konto / regnskapslinje disse fradragene er tilknyttet.

Svarfristen er 14. november 2014

Hva gjør du hvis du står fast eller trenger hjelp?

Du kan kontakte oss i Deloitte mellom kl. 8 og kl. 22:

- Fred-Atle Mæla +47 975 91 549 fmaela@deloitte.no
- Daniel Tallnaes +47 950 92 352 dtallnaes@deloitte.no

Det er opprettet en egen e-post for kartleggingen: mvafrivilligorg@deloitte.no

E-post til enkeltstående/sentralledd/aksjeselskap:

Til Momskompensasjonsansvarlig

Kulturdepartementet har engasjert Deloitte til å gjennomføre en kartlegging av inntekter og kostnader i de frivillige organisasjoner. Formålet er å få en best mulig oversikt over organisasjonenes momskostnader for å kunne vurdere hvor godt beregningsgrunnlaget i momskompensasjonsordningen treffer for både store og små organisasjoner. Kartleggingen er oversendt til ovennevnte e-postadresse, da denne organisasjonen er en av de tilfeldig valgte organisasjonene som bes om å delta i kartleggingen.

Vedlagt følger 3 filer:

- a) Informasjonsskriv fra Kulturdepartementet
- b) Excel fil med selve registreringsskjemaet som skal fylles ut
- c) PDF fil med veiledning

Dersom du ikke er momskompensasjons ansvarlig i ovennevnte organisasjon, ber vi om at du videresender e-posten til rette vedkommende, med kopi til mvafrivilligorg@deloitte.no.

Dersom du er den som har jobbet med momskompensasjonsordningen i ovennevnte organisasjon, så anbefaler vi at du gjør deg kjent med vedleggene og får en oversikt over hva som skal gjøres.

Svarfristen er 14. november 2014

Hva gjør du hvis du står fast eller trenger hjelp?

Du kan kontakte oss i Deloitte mellom kl. 8 og kl. 22:

- Fred-Atle Mæla +47 975 91 549 fmaela@deloitte.no
- Daniel Tallnaes +47 950 92 352 dtallnaes@deloitte.no

Det er opprettet en egen e-post for kartleggingen: mvafrivilligorg@deloitte.no

6.2.2 Infoskriv fra Kulturdepartementet

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

I følge liste

Deres ref

Vår ref

Dato
20.10.2014

Kartlegging av merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner

Kulturdepartementet skal foreta en gjennomgang av beregningsgrunnlaget i forenklet modell i momskompensasjonsordningen i samråd med frivillig sektor, deriblant Frivillighet Norge, Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité og Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner.

Det skal i denne forbindelse gjennomføres en kartlegging av organisasjonenes kostnads- og inntektsstrukturer. Kartleggingen skal danne grunnlag for å vurdere om forenklet modell gir en skjevhet i tildeling av kompensasjon mellom store og små organisasjoner.

Deloitte AS er tildelt kontrakt og har ansvar for innhenting av datagrunnlaget som utgjør kartleggingen. Utvalget skal gjøres blant de organisasjonene som mottok momskompensasjon i 2013 basert på forenklet modell.

Med hilsen

Lars Audun Granly (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anne Sletmo
fagdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

6.2.3 Registreringskjema

Registreringsskjema		Gule felter fylles ut		Trekker ut inntekts- og kostnadselementer som ikke inngår i grunnlaget etter forenklet modell																Hjelpeberegning				
Inntekts- og kostnadsklasser	Beskrivelse	§ 10, 1. ledd	§ 7, 6. ledd (samt § 5, 4. ledd bokstav a)	§ 7, 7. ledd	§ 7, 7. ledd	§ 7, 8. ledd	§ 7, 9. ledd	§ 11, 3. ledd					Søknadsgrunnlag	Fordeling på			Beregnet gruppevis mva sats			Mix sats				
								bokstav a	bokstav b	bokstav c	bokstav d	bokstav e		Mva, pl	Uten mva	Høy	Mellom	Lav						
Driftskostnader som faller utenfor ordningen				Fradragsposter											Sum									
Mva pliktig konto? (Ja / Nei) Der hvor begge deler er mulige splittes saldonen				Kostnader som faller utenfor den frivillige og ikke fortjeneste-baserte delen av organisasjonen	Kostnadsførte ny-, på- og ombyggingkostnader på bygging og annen fast eiendom	Avskrivninger på aktiverte kostnader på bygging og annen fast eiendom	Drifts- og vedlikeholdsk. som gjelder bygging og annen fast eiendom for utleie til eksterne	Anleggsprosjekt som omfattes av ordningen for mva-kompensasjon for idrettsanlegg	Kontantoverføringer til egen organisasjon og samarbeidspartnere i utlandet.	Lønnsk. til personell stasjonert i utlandet som ikke er omfattet av punktet om kontantoverf.	Totale driftskostnader knyttet til den mva pliktige delen av virksomheten.	Overføringer til andre organisasjoner, og overføringer mellom ledd i samme organisasjon	Totale driftskostnader knyttet til virksomhet med offentlig tilknytning	Beregnet søknadsgrunnlag forenklet modell	Konti inneholdende mva, kontoen er avgiftspliktig (saldo inkl mva)	Konti uten mva, ingen avgiftsplikt	25 %	15 %	8 %	Overnatting lav sats, andel av totalsum for hotell opphold med frokost	Frokost høy sats, andel av totalsum for hotell opphold med frokost			
Organisasjonsnr	Søkernavn	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20											
ID nr	Navn underledd																							
Innrapportert Driftskostnad regnskapsåret 2012 (tallene er hentet fra innsendt søknad)		5 000 000	400 000	40 000	80 000	30 000	50 000	100 000	50 000	150 000	50 000	70 000	3 980 000											
3	Salgs- og Driftsinntekt																							
3 30 3001	Salgsinntekt, avgiftspliktig, høy sats	800 000	Ja											800 000	-	200 000								
3 30 3002	Salgsinntekt, avgiftspliktig, mellomstats	100 000	Ja											100 000	-		15 000							
3 30 3003	Salgsinntekt, avgiftspliktig lav sats	100 000	Ja											100 000	-			8 000						
3 30 3011	Sponsorinntekt, avgiftspliktig, høy sats	800 000	Ja											800 000	-	200 000								
3 31 3100	Salgsinntekt, avgiftsfri	10 000	Nei											-	10 000									
3 31 3110	Sponsorinntekter, avgiftsfrie	10 000	Nei											-	10 000									
3 31 3120	Provisjonsinntekt, avgiftsfrie	10 000	Nei											-	10 000									
3 31 3130	Arrangement/stevne inntekter, avgiftsfrie	10 000	Nei											-	10 000									
3 31 3140	Viderefakturerte kostnader, avgiftsfrie	10 000	Nei											-	10 000									
3 31 3100	Salgsinntekt, avgiftsfri	10 000	Nei											-	10 000									
3 32 3200	Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	10 000	Nei											-	10 000									
3 32 3290	Opptjent, ikke fakturert inntekt	10 000	Nei											-	10 000									
3 33 3300	Offentlig avgift vedr. omsetning	10 000	Nei											-	10 000									
3 34 3410	Offentlig tilskudd fra staten	1 000 000	Nei											-	1 000 000									
3 34 3411	Momskompensasjonsordning for frivillige	100 000	Nei											-	100 000									
3 34 3412	Tilskudd til trossamfunn	10 000	Nei											-	10 000									
3 34 3419	Andre statlige tilskudd	10 000	Nei											-	10 000									
3 34 3420	Tilskudd fra kommune / fylke	10 000	Nei											-	10 000									
3 34 3430	Tilskudd fra private bedrifter	10 000	Nei											-	10 000									
3 34 3440	Tilskudd fra andre organisasjoner	10 000	Nei											-	10 000									
3 35 3500	Uopptjent inntekt	10 000	Nei											-	10 000									
3 36 3610	Leieinntekter, avgiftspliktig høy sats	500 000	Ja											500 000	-	125 000								
3 36 3620	Leieinntekter, unntatt avgiftsplikt	500 000	Nei											-	500 000									
3 37 3700	Provisjonsinntekt	10 000	Nei											-	10 000									
3 38 3800	Gevinst ved avgang driftsmidler	10 000	Nei											-	10 000									
3 39 3900	Annen driftsrelatert inntekt, avgiftsfri	10 000	Nei											-	10 000									
3 39 3901	Annen driftsrelatert inntekt høy sats	10 000	Ja											10 000	-	2 500								
3 39 3902	Annen driftsrelatert inntekt lav sats	10 000	Ja											10 000	-			800						
3 39 3910	Testamentariske gaver	10 000	Nei											-	10 000									
3 39 3920	Innsamlende midler og gaver mv.	1 000 000	Nei											-	1 000 000									
3 39 3930	Kontigenter o.l	10 000	Nei											-	10 000									
3 39 3940	Bingo inntekter	70 000	Nei											-	70 000									
3 39 3950	Grasrotandel	10 000	Nei											-	10 000									
3 39 3960	Kiosk- og matsalg, avgiftsfritt	10 000	Nei											-	10 000									
3 39 3970	Dugnadsvirksomhet, avgiftsfritt	10 000	Nei											-	10 000									
	Sum inntekter	5 220 000												2 320 000	2 900 000	527 500	15 000	8 800						
4	Varekostnad																							
4 40 4001	Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, avgitt frit	400 000	Nei	300 000										100 000	-	100 000	-							
4 40 4002	Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, høy sats mva	80 000	Ja											80 000	80 000	-	16 000							
4 40 4003	Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, mellomstats mva	320 000	Ja											320 000	320 000	-		41 739						
4 40 4004	Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, lav mva	320 000	Ja											320 000	320 000	-			25 600					
4 41 4100	Overføringer kontant til egen organisasjon(er) eller samarbeidspartnere i utlandet	200 000	Nei					100 000						100 000	-	100 000	-							
4 42 4200	Overføring til andre organisasjoner og ledd i samme organisasjon	100 000	Nei											50 000	-	50 000	-							
4 42 4300	Avsetning til fond (kostnad)	100 000	Nei											100 000	-	100 000	-							
4 42 4301	Bruk av fond (kostnadsred)	-100 000	Nei											-100 000	-	-100 000	-							

6.2.4 Veiledning til registrering av kostnader, utarbeidet av Deloitte

Veileder

Kartlegging av inntekter og kostnader i frivillige organisasjoner

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
1.1 Hvorfor bør din organisasjon og du være med på kartleggingen?.....	3
1.2 Hva trenger du til å gjøre jobben?.....	3
2. Kontakt opplysninger.....	3
3. Hva gjør du hvis du står fast eller trenger hjelp?.....	4
4. Om skjemaet.....	4
4.1 Oversikt	4
4.2 Hvem bør fylle ut registrerings skjemaet?.....	4
4.3 Kort om tekniske sider ved regnearket.....	5
4.4 Nærmere om gruppering av inntekter og kostnader i skjemaet.....	5
5. Hva skal du gjøre med registrerings skjemaet?	5
5.1 Registrere samlede driftskostnader	5
5.2 Registrere driftskostnader som faller utenfor ordningen og fradragsposter ..	8
5.3 Registrere inntekter	8
5.4 Sluttkontroll av innlagte opplysninger	8
5.5 Registrere aktiverte investeringer	9
6. 2 ovenforNIF tilknyttede organisasjoner.....	9
6.1 Utforming på registrerings skjema.....	9
7. Retur av ferdigutfyllt skjema.....	10
8. Andre nyttige opplysninger til oppslag.....	10
8.1 Bakgrunn for kartleggingen.....	11
8.2 Meget kort om merverdiavgiftssystemet i Norge	11
8.3 Eksempel Utfylling av skjema for liten organisasjon	13
8.4 Kontroll og feilsøking på innlagte opplysninger	14
8.5 Aktivitetsbasert regnskapsoppstilling	15
8.6 Sjekkliste	16
8.7 Kontoveileder.....	17

1. Innledning

1.1 Hvorfor bør din organisasjon og du være med på kartleggingen?

Det er viktig å sikre et best mulig grunnlag for utbetaling av momskompensasjonsordningen i tråd med ønsker fra frivillig sektor. Derfor kartlegger Kulturdepartementet nå et bredt spekter av organisasjoners inntekter og kostnader for å få et enda bedre bilde av frivillig sektors merverdiavgifts kostnader. Det er viktig at også din organisasjon blir representert. Organisasjonene som er med i undersøkelsen er trukket ut tilfeldig basert på driftskostnader. Informasjonen som vi er på jakt etter er tilgjengelig for din organisasjon, se neste punkt 1.2 nedenfor.

Denne veiledningen sine kapitler fra 1 til 7 bør du gjennomgå, mens kapittel 8 er til oppslag. Les igjennom veiledningen, start arbeidet og ta kontakt med Fred-Atle Mæla eller Daniel Tallnaes i Deloitte på tlf. 975 91 549 / 950 92 352 eller e-post mvafrivilligorg@deloitte.no dersom noe er uklart!

Fristen for å svare er **14. November 2014**.

1.2 Hva trenger du til å gjøre jobben?

1.2.1 Dokumenter fra Deloitte (alle ligger i den e-posten du fikk)

a) Registreringsskjemaet du skal fylle ut, b) Denne veiledningen og c) Følgeskriv fra Kulturdepartementet.

1.2.2 Regnskapet for 2012 for din organisasjon

Det vil være hensiktsmessig å ha tilgang til regnskapet, og eventuelt enkeltbilag.

1.2.3 Momskompensasjon 2012

Underlaget fra din utfylling av søknaden vil være nyttig å ha tilgjengelig.

1.2.4 Tilgang til PC med Excel og internett tilgang

Har du ikke tilgang til dette, ta eventuelt kontakt med ditt sentralledd eller regionalledd så hjelper de deg.

2. Kontakt opplysninger

Det er opprettet en egen e-post for kartleggingen: mvafrivilligorg@deloitte.no

Nøkkelpersonene som du kan kontakte hvis du har spørsmål er:

• Fred-Atle Mæla	+47 975 91 549	fmaela@deloitte.no
• Daniel Tallnaes	+47 950 92 352	dtallnaes@deloitte.no

Spørsmål kan sendes på e-post, SMS eller du kan ringe oss. Vi vil være tilgjengelige i tidsrommet kl. 08.00 - kl.22.00, frem til svarfristens utløp. Dersom vi ikke har anledning til å besvare telefonen fra deg, vil vi ringe deg opp igjen så snart dette er praktisk mulig.

3. Hva gjør du hvis du står fast eller trenger hjelp?

Du kan alltid kontakte oss i Deloitte, se kontaktopplysninger i kapittel 2 ovenfor.

Vi har også informert sentralleddene i de store organisasjonene spesielt, så dersom du tilhører et lokallag i en organisasjon, kan du også kontakte sentralleddet ditt.

4. Om skjemaet

I e-posten du har mottatt finner du en fil i excel format. Filen åpnes i Excel og du ser da registreringsskjemaet som skal fylles ut i arket «Spørreskjema». Spørreskjemaet omtales i det følgende som skjemaet.

Hensikten med skjemaet er å spesifisere kostnadene for regnskapsåret 2012. Skjemaet er forhånds utfylt med tallene som ble rapportert i forbindelse med søknad om momskompensasjon for organisasjonen som du representerer. Dersom du mener at de forhånds utfylte tallene ikke stemmer med innsendt søknad for regnskapsåret 2012, så ber vi om at du tar kontakt med oss i Deloitte. Våre kontaktopplysninger fremgår i kapittel 2 ovenfor.

4.1 Oversikt

Kolonneinndelingen i skjemaet følger i hovedsak den samme inndelingen som rapporteringen til Lotteritilsynet. Kolonnene G, I til S samsvarer med innsendt rapport. Dersom du er tilknyttet et sentralledd har søknaden gått via ditt sentralledd. Du har da trolig sendt inn noen få tall til dem, og vil da kanskje ikke kjenne igjen dette skjemaet. Du kan da kontakte ditt sentralledd eller oss i Deloitte. Våre kontaktopplysninger fremgår i kapittel 2 ovenfor.

Dersom din organisasjon er tilknyttet Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité så ber vi deg om å se kapittel 6.1 nedenfor.

4.2 Hvem bør fylle ut registreringsskjemaet?

Dersom mulig bør en økonomiansvarlig, regnskapsansvarlig eller kasserer fylle ut skjemaet. Dette vil normalt være den personen som har fylt ut data til søknad om momskompensasjon, enten direkte til Lotteri- og stiftelsestilsynet eller via et regionalledd eller sentralledd.

Dersom du ikke har fylt ut søknadsskjema om momskompensasjon tidligere, bør du sjekke hvem som gjorde dette sist og kontakte vedkommende. Dersom du ikke har vært borti momskompensasjonsordningen tidligere, ta kontakt med oss i Deloitte per telefon, så skal vi veilede deg videre. Våre kontaktopplysninger fremgår i kapittel 2 ovenfor.

4.3 Kort om tekniske sider ved regnearket

Du må ha tilgang til en datamaskin og programmet Microsoft Excel, for å kunne fylle ut regnearket. Videre er det bare i gule celler i arket «Spørreskjema» du skal fylle inn verdier. Alle andre felter enn gule felter er sperret. De øvrige ark fanene i excel filen er et eksempel på utfylling og kontoveileder. Sist nevnte finner du også i denne veilederen, se kapittel 8.7 nedenfor

Skjemaet er unikt for din organisasjon, og nøkkelopplysninger og innrapporterte beløp for 2012 er forhånds utfylt og filnavnet identifiserer din organisasjon.

Vi anbefaler deg å lagre en kopi av regnearket, før du begynner, slik at du har denne å gå tilbake til. Vi anbefaler deg også å lagre filen fortløpende, mens du fyller ut skjemaet.

4.4 Nærmere om gruppering av inntekter og kostnader i skjemaet

Til kartleggingen er det utarbeidet en felles mal for gruppering av inntekter og kostnader. Malen bygger på Norsk standard kontoplan (NS4102) men med tilpasninger for å dekke opp for spesielle inntekts- og kostnadsarter i frivillig sektor. Kontoplanen er forenklet så langt det har vært praktisk mulig, men slik at kontoklassene er i behold (første to siffer).

Da mange organisasjoner har sine egne kontoplaner og resultatoppstillinger, så vil kontoplanen / resultatoppstillingen for din organisasjon ikke samsvare med den kontoplanen / resultatoppstillingen som foreligger i skjemaet.

5. Hva skal du gjøre med registrerings-skjemaet?

I korte trekk er oppgaven din å finne frem underlaget du utarbeidet i forbindelse med momskompensasjons søknaden, regnskapet og rapporter for regnskapsåret 2012.

Når du gjennomgår denne veiledningen, bør du fra nå av også ha skjemaet i excel tilgjengelig og synlig på din PC, slik at du kan følge beskrivelsen nedenfor punkt for punkt.

Linje 8 øverst i skjemaet, kolonnene G, I til S, inneholder de opplysningene din organisasjon meldte inn for regnskapsåret 2012.

Du skal bare fylle inn i de gule feltene som er relevante for din organisasjon. Basert på de regnskapsopplysningene du har tilgjengelig og underlaget for momskompensasjonssøknaden, skal du utføre punktene nevnt nedenfor:

5.1 Registrere samlede driftskostnader

Du skal først fordele driftskostnadene din organisasjon hadde i 2012 på de ulike kostnadsartene. Sum driftskostnader du skal fordeles finner du forhånds utfylt i celle G8. Summen skal fordeles ut på de ulike kostnadsartene. De ulike kostnadsartene finner du i kontonr 4000-7999, fra linje 49 til 79 i kolonne G i regnearket.

Tallene for de ulike kostnadene / utgiftene og hvordan du skal fordele sum driftskostnader fremgår av bilag / regnskapet til din organisasjon og underlaget til momskompensasjonssøknaden for 2012.

Dersom du har en saldobalanse fra regnskapet fra 2012, er dette et godt utgangspunkt. En saldobalanse er en rapport fra et regnskapssystem som viser saldo for inntekter og kostnader for alle kontoene som finnes i regnskapssystem for tidsperioden man har valgt. Du tar da og registrerer en og en saldo fra saldobalansen og fyller inn saldoen inn i kolonne G i skjemaet, på den linjen i skjemaet som ligner mest på kostnadstypen du registrerer.

Dersom du ikke har en saldobalanse fra et regnskapssystem, har du trolig regnskapet i excel eller manuelle bøker / notater. I dette tilfellet er utgangspunktet det samme; du identifiserer hvilke kostnader du har og registrer inn i skjemaet på den linjen som ligner mest på den kostnadstypen du registrerer.

Dersom du har en aktivitetsbasert oppstillingsplan, se omtale og definisjon i punkt 8.5 nedenfor, så gjelder også arbeidsmetoden forklart i de to foregående avsnitt. Du må først for hver kostnadsførte aktivitet bryte kostnaden ned på artsnivå. Dette betyr at dersom du har en kostnad på kr 50 000 tilknyttet et stevne (aktivitet), så må du gå i regnskapet for å finne ut hvor mye som er innkjøp av materiell, hvor mye som er reisekostnader (art) etc., for igjen å kunne registrere materiell innkjøp og reisekostnadene inn i skjemaet her.

Husk også at det er ikke alle organisasjoner som har alle slags kostnader. Bare fyll ut der din organisasjon har kostnader.

Finansinntekter og -kostnader er ikke omfattet av kartleggingen. Rentekostnader er et eksempel på en finanskostnad, og renteinntekt og mottatt utbytte er eksempler på finansinntekt.

5.1.1 Eksempel - Telefonkostnader tilhører Kontorkostnader

Regnskapet ditt viser kr 5000 i telefonkostnader. Du gjennomleser de ulike kontoene i skjemaet og ser at 6800 Kontorkostnader er den gruppen det er naturlig å plassere kostnaden. Du ser videre også at det kun er en linje i skjemaet som har denne betegnelsen. Da er det denne kontoen du skal bruke (6800 Kontorkostnader).

5.1.2 Eksempel – Husleie tilhører Kostnad lokaler

Regnskapet ditt viser kr 125 000 i husleie. Vi ser i skjemaet at det er to linjer med lik tekst / samme kostnad, Konto 6300 og 6301 som begge gjelder Kostnad lokaler. Så her må du ta et valg før du velger hvem av disse du skal benytte.

Konto 6300 i skjemaet gjelder Kostnad lokaler, avg fritt mens Konto 6301 i skjemaet gjelder Kostnad lokaler, avgiftpiktig.

For å ta et korrekt valg må du sjekke om fakturaen vi får på husleie er med eller uten merverdiavgift. Dette står på fakturaen.

Dersom fakturaen ikke inneholder merverdiavgift, så skal du benytte Konto 6300 Kostnad lokaler, avgifsfritt. Dersom fakturaen inneholder spesifikasjon av merverdiavgift, så skal du benytte Konto 6301 Kostnad lokaler, avgiftpiktig.

5.1.3 Eksempel – Leie av privat minibuss og leie av utstyr fra Cramo

Regnskapet ditt viser kr 40 000 i leiekostnader, for minibuss leie og leie av maskiner og utstyr fra Cramo. Leien av den private minibussen var kr 10 000, som ble betalt til en av privatperson som leide ut sin private minibuss til fotball cupen i sommer. Privatpersonen driver ingen utleie næring og det ble ikke betalt noe mva. Videre består leiekostnaden av kr 30 000 inkl mva betalt til Cramo.

Vi ser i skjemaet at det er to linjer med lik tekst / samme kostnad, Konto 6400 og 6401 som begge gjelder Leie maskiner, inventar, som vi må bruke for disse leiekostnadene.

Da vi ser at vi har en del av saldoen som har mva i seg (leien til Cramo) og en del som ikke har mva i seg (minibussleie), må vi splitte kostnaden på kr 40 000. Kr 30 000 – Cramoleien med mva skal på Konto 6400 Leie maskiner avg pl og kr 10 000 – privatleie minibuss skal på konto 6401 Leie maskiner avg fritt.

5.1.4 Hva viser eksemplene oss?

Altså krever det ingen valg fra din side å fylle ut de kontiene hvor vi har bare en linje i skjemaet for den samme kostnad, som på f.eks. 6700 Fremmede tjenester. På slike conti fyller du inn saldoen fra regnskapet ditt, på den kostnaden i skjemaet som ligger nærmest.

På kontiene i skjemaet hvor det er to (eller 3) linjer for den samme type kostnad, slik eksemplet for husleie, må du alltid ta et valg i forhold til hvilken konto du skal fylle inn saldoen på. Om du skal velge kontoen merket avgiftsfritt eller avgiftspliktig, kommer an på fakturaene og leverandørene. Dersom leverandøren er næringsdrivende er det normale at du velger avgiftspliktig. Dersom leverandøren er en privatperson er det normale at du velger avgiftsfritt. Se også eksempel i kapittel 8.3 nedenfor.

Vi ser også at for saldoer fra godkjent regnskap, hvor det forekommer både avgiftspliktige og avgiftsfri kostnader, så må disse splittes så langt dette er praktisk mulig. Se eksemplet med Leie av maskiner ovenfor.

5.1.5 Hvor kan jeg lese mer om merverdiavgift?

Merverdiavgiftssystemer med de tre ulike moms satsene på 8%, 15% og 25%, påvirker hvordan Deloitte har valgt å bygge opp skjemaet. Du kan lese mer om merverdiavgiftssystemet og hva som inngår i de ulike satsene, i punkt 8.1 nedenfor.

5.1.6 Hvor kan jeg se flere eksempler?

Vi anbefaler deg også å gjennomgå eksemplet for små organisasjoner, dersom du er usikker. Du finner eksemplet i punkt 8.3 nedenfor.

Videre finner du i kapittel 8.7 nedenfor også en oversikt over hvordan kostnadene er gruppert etter kontonummer, og eksempler på hvilke kostnader som inngår i de ulike kontonummer. Tilsvarende oversikt foreligger også i samme excel fil som inneholder skjemaet.

Når du har registrert i kolonne G, alle kostnadene som inngikk i momskompensasjon søknaden for 2012, går du videre til punktet nedenfor.

5.2 Registrere driftskostnader som faller utenfor ordningen og fradragsposter

Etter å ha registrert spesifikasjonen av de samlede driftskostnadene, skal du nå gjøre en tilsvarende spesifikasjon av innrapporterte kostnader som faller utenfor ordningen og fradragsposter.

Altså skal beløpene som er spesifisert i linje 8, fra kolonne I til R, spesifiseres. Spesifikasjonen fylles ut i linjene 49 – 104. Metodikken er lik 5.1 ovenfor.

Dersom din organisasjon hadde mindre enn 1 million kroner i driftskostnader for 2012, så har det ikke blitt gjort noen fradrag i kolonne I – R. Da kan du bare se bort fra disse kolonnene, og bare fylle ut de gule feltene i kolonne G.

Spesifikasjonen skal gjøres i hver kolonne hvor det er innrapportert et beløp i linje 8. Underlaget fra utfyllingen av søknad om momskompensasjon, vil vise deg hvilke kostnader du trakk ut i søknadsfasen. Dersom din organisasjon ikke har kostnader som faller utenfor eller fradragsposter, skal du ikke fylle ut her.

5.3 Registrere inntekter

I tillegg ber vi om at du spesifiserer hvilke inntekter organisasjonen har hatt i 2012. Inntektene fra godkjent regnskap spesifiseres i kolonne G, fra linje 11 til 45.

Også her må du plassere og gruppere inntektene fra godkjent regnskap på den konto og inntektsart som er nærmest.

Også her må du gjøre et valg dersom det er to eller tre linjer med den samme inntekts typen. Dersom inntekten er uten mva velger du alternativet avgiftsfritt (ikke mva pliktig konto), dersom inntekten er fakturert med mva så velger du avgiftspliktig (mva pliktig konto).

I utgangspunktet vil de aller fleste mindre organisasjoner ikke ha avgiftspliktige salgsinntekter (mva på fakturaer til kunder). De større organisasjonene som har mva på deler av sine inntekter vil være godt kjent med og forstå sammenhengen i mva grupperingen.

Det skal ikke fylles inn noe i kolonnene I til R for inntekter. Dersom organisasjonen ikke har inntekter, trenger du ikke fylle inn noe kollene G fra 11 til 45.

5.4 Sluttkontroll av innlagte opplysninger

Når skjemaet er ferdig utfylt, skal Sum Driftskostnader for 2012 innrapportert til Lotteritilsynet i august 2013 (linje 8 og 106) stemme med Sum Driftskostnader, fordelt (linje 105). Avviket skal videre være kr 0 for alle kolonner fra I til S på linje 105.

Endelig skal Driftsresultat beregnet (linje 109) stemme med Driftsresultat fra godkjent regnskap (linje 110)

Dersom du har avvik, så må disse følges opp slik beskrevet i kapittel 8.4 nedenfor

5.5 Registrere aktiverte investeringer

Siste del av skjemaet gjelder aktiverte investeringer (i balansen) i 2012, altså større investeringer som ikke er belastet som driftskostnad i 2012, men som har økt verdien på eiendelene i balansen.

Aktuelle eksempler er innkjøp av større maskiner, biler, tilbygg og nybygg.

Heller ikke dette vil være aktuelt for alle organisasjoner, så bare se bort fra denne hvis det ikke gjelder din organisasjon.

Opplysninger om aktiverte investeringer finner du i balansen og notene til organisasjonen. Investeringene skal grupperes etter inndelingen i registreringsskjemaet, se celle G114-G120.

For Investeringer i nye biler (ikke leasede biler), båter og scootere, må merverdiavgiftsbeløpet fylles direkte inn i celle V120, da det ikke kan beregnes. Merverdiavgiftsbeløpet finner du i fakturaen fra selger. Ta kontakt med oss i Deloitte dersom du har spørsmål. Se kontakt opplysninger i kapittel 2 ovenfor.

6. NIF tilknyttede organisasjoner

Dette kapitlet gjelder kun for organisasjoner tilknyttet Norges Idrettsforbund

6.1 Utforming på registreringsskjema

Når dere ser på vedlagte registreringsskjema, så vil dere observere at det ordinære skjemaet som Lotteritilsynet benytter for momskompensasjon er «snudd» i forhold til skjemaet dere er vant til å benytte. Det «snudde» skjemaet innebærer at det som NIF organisasjoner rapporterer på linjenivå, tilsvarer kolonner i skjemaet fra Lotteritilsynet.

Kopi av NIF's snudde skjema:

SØKNAD OM VARE- OG TJENESTEMOMSKOMPENSASJON 2013

Søknad fra idrettslag, idrettsråd og særkrets/region som er medlem i NIF og har brutto driftskostnader på over kr 5 millioner i 2012

Søknadsfrist: 15.08.2013

Navn på organisasjonsledd:	
Klubbnummer fra SportsAdmin	
Adresse:	
Organisasjonsnummer:	
Kontonummer:	
Kontaktperson:	
Telefon til kontaktperson:	
E-post kontaktperson:	

Søknad (alle beløp unntatt brutto driftskostnader fylles ut med negativt fortegn):	Ref. forskrift	Beløp
Brutto driftskostnader fra revidert regnskap 2012 (finanskostnader skal ikke være med)	§ 10, 1.ledd	0
- kostnader som faller utenfor den frivillige og ikke fortjenestebaserte delen av organisasjonen	§ 7, 5.ledd	0
- kostnadsførte ny-, på- og ombyggingskostnader for bygg, anlegg og annen fast eiendom	§ 7, 6.ledd	0
- avskrivninger på aktiverte kostnader på bygg, anlegg og annen fast eiendom	§ 7, 6.ledd	0
- drifts- og vedlikeholdskostnader som gjelder bygg, anlegg og annen fast eiendom for utleie til eksterne	§ 7, 7.ledd	0
- anleggsprosjekter som omfattes av ordningen om kompensasjon av merverdiavgift for idrettslag	§ 7, 8.ledd	0
- kontantoverføringer til egen organisasjon og samarbeidspartnere i utlandet	§ 11, 3.ledd a	0
- lønnskostnader til personell stasjonert i utlandet som ikke er omfattet av punktet om kontantoverføring	§ 11, 3.ledd b	0
- driftskostnader knyttet til den mva-pliktige delen av virksomheten	§ 11, 3.ledd c	0
- overføringer til ande organisasjonsledd med rett til å søke selv og overføringer mellom ledd i samme organisasjon	§ 11, 3.ledd d	0
- driftskostnader kompensert gjennom lov 12.12.2003 nr. 108, kommunal og fylkeskommunal mva-refusjonsordning	§ 11, 3.ledd e	0
	Sum søknad	0

Dette søknadsskjemaet sendes i excel-format til: moms@idrettsforbundet.no
Revisorrapport (ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger) vedlegges mailen i pdf-format.

Dette innebærer at dere kan benytte dataene dere har, og dere vil også kjenne igjen forhånds utfylt innrapporterte beløp for 2012 i oversendt registreringskjema.

7. Retur av ferdigutfylt skjema

Før du returnerer skjemaet til oss, bør du gå igjennom skjemaet en gang til. Sjekk at alle avviksfelter står i kr 0 (linje 107, G111). Sjekk at du har fylt ut korrekt Driftsresultat fra offisielt regnskap, at oppførte aktiverte investeringer i 2012 synes rimelig.

Utfylt skjema lagres hos deg med samme filnavn som det hadde når du mottok filen. Bruk gjerne e-posten du fikk fra oss, besvar denne og legg utfylt skjema som vedlegg. E-posten som skal brukes er mvafrivilligorg@deloitte.no.

Takk for at du har bidratt til denne undersøkelsen!

8. Andre nyttige opplysninger til oppslag

I dette kapitlet har vi samlet nyttige opplysninger som kan være til hjelp for deg ved utfyllingen av skjemaet.

Spesielt vil vi peke på **eksemplet for liten organisasjon** som vil øke din forståelse for hvordan du fyller ut skjemaet. Vi vil også peke på **kontoveilederen** som gir eksempler på hvor de ulike inntekts- og kostnadsarter skal plasseres i skjemaet.

Sjekklisten gir den en summarisk gjennomgang av fyllingen av skjemaet og kompletterer kapittel 5 ovenfor.

De øvrige punktene vil også kunne være nyttige for de som ønsker noe mer bakgrunnsstoff for å øke sin forståelse. For de av dere som er godt kjent med momskompensasjonsordningen og merverdiavgiftssystemet er dette trolig kjent stoff.

8.1 Bakgrunn for kartleggingen

Vi viser til brevet fra Kulturdepartementet, som var vedlagt e-posten, hvor denne veiledningen ble oversendt. I tillegg har også enkelte paraplyorganisasjoner også gått ut til sine medlemmer og orientert om denne kartleggingen.

8.2 Meget kort om merverdiavgiftssystemet i Norge

For utfylling av registreringsskjemaet er det nyttig å ha en grov forståelse av merverdiavgiftssystemet i Norge, samt vite hvilke ulike avgiftssatser vi har og grovt hvor de ulike satsene benyttes.

8.2.1 Inngående merverdiavgift Høy sats – 25 %

På de fleste varer og tjenester som kjøpes inn innenlands skal næringsdrivende selger beregne og innkreve 25% av varens verdi.

8.2.2 Inngående merverdiavgift Mellom sats – 15 %

På alle varer som kan spises eller drikkes og som kjøpes inn innenlands skal næringsdrivende selger beregne og innkreve 15% av varens verdi. Men servering (bespisning på restauranter / kafeer / hoteller / gatekjøkken) er avgiftspliktig med 25%, så fremt maten ikke er «take-away».

8.2.3 Inngående merverdiavgift Lav sats – 8 %

Innenfor lav sats finner vi tre hovedgrupper av varer og tjenester: Persontransport, romutleie og kultur/idrettsarrangementer.

- Persontransport omfatter bl.a. Taxi, tog, buss, fly, så fremt transporten foregår i Norge
- Romutleie omfatter i all hovedsak alle innenlands overnattings virksomhet i profesjonell virksomhet /i næring. Eksempler: hotell / motell / enkelte hytter
- Kultur/idrettsarrangementer omfattes, slik at blant annet adgang til idrettsarrangementer skal avgifts beregnes for de organisasjoner om har vesentlige billettinntekter (3 MNOK for en 12 måneders periode). I tillegg er det enkelte særregler knyttet opp til divisjonsplassering for fotball og ishockey.

8.2.4 Kort om registrering i avgiftsmanntallet

Et flertall av de mindre frivillige organisasjonene i Norge er ikke registrert i avgiftsmanntallet. En organisasjon er i utgangspunktet avgiftspliktig når den:

- Driver næringsvirksomhet
- Har omsetning innenfor avgiftsområdet
- Omsetning og avgiftspliktige uttak overstiger minstegrensen for registrering (kr. 140 000 for en 12 måneders periode)

- a) Grensen gjelder velledige og allmenntilgjort institusjoner og organisasjoner.
- b) Nærings, yrkes- og arbeidslivsorganisasjoner, fagforeninger og partipolitiske organisasjoner faller utenfor denne forhøyede grensen på kr 140 000, og følger den ordinære grensen på kr 50 000.

Mer informasjon om temaet finner du blant annet på www.skatteetaten.no. Og om merverdiavgift spesielt på: <http://www.skatteetaten.no/no/Bedrift-og-organisasjon/Merverdiavgift/Om-merverdiavgift/Merverdiavgift-for-velledige-og-allmenntilgjort-organisasjoner-og-institusjoner/>

I forhold til registreringsskjemaet så er utgangspunktet at kolonnen Driftskostnader inneholder inntektsført / kostnadsført beløp pr art (type kostnad). Dette innebærer:

- Organisasjoner med registrering i avgiftsmanntallet
Bokført saldo pr konto inneholder nettobeløp uten mva, på de poster hvor organisasjonen har fradragrett for inngående mva. Øvrige poster, hvor organisasjonen ikke har fradragrett, vil inneholde bruttobeløp inkl. mva.

I registreringsskjemaet og opprinnelig søknad fremkommer driftskostnadene tilknyttet mva pliktige delen av virksomheten, som en fradragpost i kolonne P (post 17). Fradraget er ekskl. mva. Beløpet i kolonne S (post 20) «Beregnet søknadsgrunnlag forenklet modell» er således kostnadsført beløp inklusiv mva.

- Organisasjoner uten registrering i avgiftsmanntallet
Bokført saldo pr konto inneholder her alltid bruttobeløp inkl. mva.

8.3 Eksempel Utfylling av skjema for liten organisasjon

Regnskapsutdrag for 2012					
Tekst		Knyttet til linje i reg skjema	Registrert	Note	
Kontigenter	25 000	3930 Kontigenter	25 000		
Gaver / bidrag	5 000	3920 Innsamlede midler og gaver	5 000		
Bøttelotteri	10 000	3940 Bingo inntekter	10 000		
Salg adventskalendre	30 000	3100 Salgsinntekt avg fri	30 000		
Bingo	65 000	3940 Bingo inntekter	65 000		
Rosesalg	10 000	3100 Salgsinntekt avg fri	10 000		
Støtte fra sentralledd	10 000	3440 Tilskudd fra andre org	10 000		
		3950 Grasrotandel	25 000	1)	
Loddbøker/basar/grasrot	35 000	3940 Bingo inntekter	10 000		
Annen driftsinntekt	190 000		190 000		
Medlemsmøter / arrangement	45 000	7303 Representasjon / matkjøp, k	30 000		
		6700 Fremmede tjenester	10 000		
		6301 Kostnad lokaler, avg pl	5 000	2)	
Kurs	10 000	6861 Kurs for ansatte/frivillige, av	10 000	3)	
Turer	75 000	7100 Reisekostnader, lav sats	15 000	4)	
		7101 Overnatting m frokost, mix s	30 000	4)	
		7302 Salgs- reklame og represen	5 000	4)	
		7110 Reisekostnader , avg fri (utl)	25 000	4)	
Julebord	15 000	7302 Salgs- reklame og represen	15 000	5)	
Jubileum/aktiviteter	15 000	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l	15 000	6)	
Annen kontorkostnad	25 000	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l	25 000	7)	
		7301 Salgs- reklame og rep u/mv	5 000	8)	
Reklamekostnad	15 000	7302 Salgs- reklame og rep m/m	10 000	8)	
		7402 Kontigenter og gaver, avg pl	4 000	9)	
Gave	6 000	7401 Kontigenter og gaver, avg fr	2 000	9)	
Annen driftskostnad	206 000		206 000	10)	
Driftsresultat	-16 000			11)	
Renteinntekter	35 000			12)	

Note 1) Skiller ut grasrot andel beløpet på egen linje

Note 2) Sjekker hva posten består av; leie av lokaler på hotell (inkl mva) kr 5 000, mat kr 30 000 og innleid underholdning kr 10 000 inkl mva, og splitter kostnaden

Note 3) Organisasjonen har deltatt på 2 kurs, et holdt av sentral leddet til kr 6000 (ingen mva) og et språk kurs til kr 4000 (ingen mva). Da det ikke er mva på noen av kursene føres disse opp på kurs 6861, etter oppslag i kontoveileder.

Note 4) Organisasjonen har arrangert to turer, en innenlands til kr 50 000 (hotell kr 30 000 inkl mva, middager under bussreise kr 5 000 og bussleie på kr 15 000 inkl mva) og en utenlands reise til kr 25 000 (fly kr 10 000 og hotell på kr 15 000 – ingen mva). Slår opp i kontoveileder på «Reisekostnader» og ser at fly, tog og buss innenlands skal settes på konto 7100. Videre oppslag for hotellovernatting med frokost går under «Overnatting (hotell, pensjonat) innenlands (inkl frokost)» og skal da plasseres i 7101 Overnatting m frokost, mix sats. Fakturaene for middagsstopp under bussturen på kr 5000, passer til «Mat og drikke, kafeer, restauranter og kafeteriaer» og skal da plasseres under 7302 Salgs og reklame og representasjon. Overnattingen på Utenlandsreisen passer under «Overnatting (hotell, pensjonat) utland» og oppføres under 7110. Flyreisen til utland passer under «Reisekostnader, fly tog buss utland» og skal også da oppføres under 7110.

Note 5) Julebordet er i sin helhet en faktura fra byens hotell og inkluderer mat og drikke. Ser i kontoveileder og finner at «Mat og drikke, kafeer, restauranter og kafeteriaer» passer her. Kostnaden skal da føres opp under 7302.

Note 6) Kostnadene til Jubileumet består av trykkekostnadene til en jubileumsbok, samt annonsering i lokalpressen. Ser ingen kostnader som passer direkte i kontoveilederen, ser derfor igjennom de ulike kostnadene i registreringskjemaet, og ser at konto 6800 Kontorkostnad, trykksaker er den som passer best. Bruker derfor denne.

Note 7 Kontorkostnader ser jeg direkte i registreringskjemaet under konto 6800, og registrerer den der.

Note 8 Reklamekostnadene gjelder et forseggjort hefte som orienterer om foreningen. Det er to bilag som er registrert; Vederlag til fotografen som tok flotte bilder. Hun driver som selvstendig næringsdrivende, men har liten aktivitet, slik at vi har mottatt en faktura uten mva på kr 5 000. Videre har vi fått et lokalt trykkeri til å utforme heftet og trykke dette – har mottatt en faktura på kr 10 000 inkl mva. Da den ene fakturaen vi har mottatt ikke inneholder mva, må denne kostnaden legges på konto 7301, mens trykkeri fakturaen legges på konto 7302.

Note 9 Det er kjøpt inn to gaver, og den første gaven var til avgått formann. Hun fikk et rose malt fat, som en av medlemmene har laget. Medlemmet fikk kr 2000 til dekning av materiell til fatet. Bilaget er en bankoverføring til medlemmet. Kostnaden inkluderer ikke mva og må oppføres på konto 7401. Den andre gaven er innkjøpt til vår jubilerende søster organisasjonen i nabobyen. Det er kjøpt inn en gave fra Glassmagasinet til kr 4000 inkl mva. Gaven oppføres på konto 7402.

Note 10 Jeg sjekker at sum driftskostnader registrert i registreringskjemaet stemmer med godkjent regnskap.

Note 11 Jeg sjekker at registreringskjemaet viser et driftsunderskudd på kr 16 000, i celle G109. Da jeg startet registreringen la jeg inn driftsunderskuddet fra godkjent regnskap, i celle G110. Og jeg har et avvik på kr 0 i G 111.

Note 12 Renteinntektene registrerer jeg ikke i registreringskjemaet, jfr. veiledningen.

8.4 Kontroll og feilsøking på innlagte opplysninger

For å kontrollere at tallene er korrekt registrert, så skal du registrere driftsresultatet inn i celle G110. Driftsresultatet er over- / underskuddet til organisasjonen før en medregner finansinntekter og -kostnader (renter, utbytte etc.).

Dersom celle G111 viser et avvik, så stemmer ikke innlagte tall med regnskapet til organisasjonen. Sjekk da igjen tallene du har lagt inn. Dersom du fortsatt har et avvik så bør du sjekke om avviket skyldes feilregistrerte inntekter eller kostnader.

Dersom celle G107 har null i avvik, er kostnadene korrekt registrert.

Dersom du har et avvik i celle G107 må du kontrollere registrerte kostnadstall opp mot regnskapet til organisasjonen. Videre bør du kontrollere at regnskapet til organisasjonen stemmer overens med det du har rapportert inn som totale driftskostnader for 2012 da det ble søkt om momskompensasjon. Dersom det foreligger et avvik mellom regnskapet til organisasjonen og innrapportert for 2012 ifm momskompensasjonssøknaden, så bruker du tallene fra underlaget til momskompensasjonssøknaden. Da skal du ikke få noe avvik mellom spesifikasjonen i registreringskjemaet og totalen i celle G106.

Dersom du har et avvik i celle G111 og ingen avvik i G107 (dvs at driftskostnader stemmer), så er det en feil enten i registrert driftsresultat i celle G110 eller i registrerte inntekter.

Sjekk først at sum inntekter i celle G46 stemmer overens med sum inntekter i endelig godkjent regnskap for 2012.

Hvis du har et avvik, bør du sjekke om sum inntekter i endelig godkjent regnskap inneholder noen finansinntekter, som ikke er oppført i registreringsskjemaet. Finansinntekter skal ikke medtas i registreringsskjemaet. Dersom avviket mellom sum inntekter i endelig godkjent regnskap og sum inntekter i celle G46 består av finansinntekter, gjør du ingen endringer i registreringsskjemaet. Alle inntekter (unntatt finansinntekter) som fremgår av endelig godkjent regnskap skal registreres i registreringsskjemaet som inntekter.

8.5 Aktivitetsbasert regnskapsoppstilling

Aktivitetsbasert regnskapsoppstilling er en alternativ måte å sette opp en resultatoversikt over inntekt og kostnader på. Mens en regnskapsoppstilling etter art sorterer inntekter og kostnader etter type (f.eks. varekjøp for videresalg, lønnskostnader, andre driftskostnader) uten å vise noen sammenheng opp mot hvilken aktivitet som er utøvet, viser et aktivitetsbasert regnskap hvilke inntekter og kostnader som oppstår ved de ulike aktivitetene. Oppstillingen i registreringsskjemaet er en artsbasert oppstillingsplan.

Aktivitetsregnskapet slik det er foreslått i regnskapsstandarden, er inndelt i følgende poster:

1 Anskaffede midler

- a) Medlemsinntekter
- b) Tilskudd
 - i) offentlige
 - ii) andre
- c) Innsamlede midler, gaver mv.
- d) Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter fordelt på
 - i) aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål
 - ii) aktiviteter som skaper inntekter
- e) Finans- og investeringsinntekter
- f) Andre inntekter (som gevinst ved salg av driftsmidler)

2 Forbrukte midler

- a) Kostnader til anskaffelse av midler
- b) Kostnader til organisasjonens formål:
 - i) tilskudd, bevilgninger mv. til oppfyllelse av organisasjonens formål
 - ii) kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet
- c) Administrasjonskostnader
- d) Finanskostnader

3 Årets aktivitetsresultat

4 Tillegg/reduksjon formålskapital

- a) Grunnkapital
- b) Formålskapital med lovpålagte restriksjoner
- c) Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner
- d) Formålskapital med selvpålagte restriksjoner
- e) Annen formålskapital

8.6 Sjekkliste

Listen nedenfor er en oppsummering av hva bør gjøres i forhold til utfyllingen, og overlapper omtalen i kapittel 5 ovenfor. Sjekklisten er kan brukes dersom du ønsker å sjekke om du har gjort de nødvendige handlinger. I tillegg forklarer den mer punktvis enn omtalen i kapittel 5.

Sjekkpunkter i forhold til utfylling av skjemaet:

1. Du skal kun fylle ut i gule felt, alle andre felt er sperret for registrering
2. Dersom du har kommentarer som bør følge regnearket, så oversend disse pr e-post sammen med excel filen.
3. Fra linje 9 til 120, må du gjennomgå og fylle ut de gule feltene som er relevante for din organisasjon. For små organisasjoner vil det være mange felter som ikke skal fylles ut.
4. I kolonne G fylle ut tall fra saldobalansen / resultatrapporten på kontonivå for 2012, med de nødvendige justeringer og sammenslåinger som er påkrevet der kontoplanen din og registreringskjemaet er ulikt. Kontroller at du ikke har en differanse i G107. Hvis avvik, se omtale i kapittel 8.4 ovenfor
5. I kolonne I til R må du se om du har noen forhånds utfylte tall i linje 8. Hvis du ikke har dette, skal du ikke fylle ut noe i disse kolonnene. Hvert av tallene på linje 8 fra I til R, må spesifiseres fra linje 49-120 ved å fylle ut de aktuelle gule felt. Grunnlaget for din utfylling vil i tillegg til regnskapet være underlaget fra utfyllingen for 2012, hvor du trolig har notert hvilke kostnader du har trukket ut og da også hvor disse er bokført i regnskapet ditt. Formålet er å se hvilke type kostnader det er gjort fradrag for, og hvilken mva kostnad som er tilknyttet disse fradragspostene. Du er ferdig med spesifikasjonen når du ser at du har kr 0 i avvik på linje 107 for kolonne I til R
6. Kolonne T til Z skal det ikke fylles noe inn i fra din side. Dette er beregningsfelter, som beregner fordeling avgiftspliktige og ikke avgiftspliktige konti, samt merverdiavgiften fordelt på de 3 ulike satsene
7. Når du har gjennomgått ovennevnte poster, må du kontrollere om du har identifisert og fordelt alle driftskostnadene fra regnskapet ditt, samt at beløpet stemmer overens med oppgitt beløp i din momskompensasjon søknad. Dersom dette er gjort korrekt, skal du få kr 0 i avvik i cellen G107. Ved avvik se kapittel 8.4 for oppfølging og kontroll.
8. Den siste delen av skjemaet, fra linje 113-126 gjelder aktiverte investeringer. Denne delen er ikke aktuell for alle, men les videre, før du konkluderer om dette er aktuelt for din organisasjon. «Aktivert» betyr her at utgiften i 2012 ikke er bokført som kostnad i resultatregnskapet for 2012. Altså er utgiften til en større investering ikke en del av bokført og rapportert Driftskostnad i 2012. Den er i stedet bokført som en økning av organisasjonens eiendeler i 2012, via selskapets balanse.
9. Aktivert beløp i regnskapsåret finner man normalt i notene (driftsmiddel) til organisasjonen. Dersom det ikke foreligger en note kan du beregne Aktiveringen (kjøpet i 2012), ut fra denne sammenhengen. Bokført verdi Driftsmidler 01.01.2012 + Tilgang / aktivering driftsmidler 2012 – Avskrivninger – Solgte driftsmidler til bokført verdi = Bokført verdi 31.12.2012. Som en tredje løsning kan man også i mindre organisasjoner også notere beløpet ut fra fakturaen(e).

10. For noen organisasjoner med egne regnskapsregler tilknyttet aktivering, så er det regler for at kun låneandelen av investeringen kan aktiveres. Til bruk i skjemaet må du identifisere faktisk kjøpesum inklusiv ev. mva. Denne hentes fra regnskapet eller bilaget / fakturaen(e).
11. Investeringene grupperes, se også kontoveileder med ytterligere detaljer. Gjennomfør en enkel kontroll, se på endringen i Anleggsmidler / Driftsmidler i det offisielle regnskapet fra 31.12.2011 til 31.12.2012 og legg til avskrivninger for 2012. Får du da det investerte / aktiverte beløpet du har fylt inni skjemaet?
12. Når investeringene er fylt ut er du ferdig med utfyllingen av skjemaet
13. Skjemaet returneres til oss slik beskrevet i kapittel 7 ovenfor

8.7 Kontoveileder

Til kartleggingen er det utarbeidet en kontoveileder som inneholder eksempler på kostnader og inntekter som kan være i regnskapet til din organisasjon (venstre kolonne). Kontoveilederen viser hvor i registreringskjemaet du skal registrere denne kostnaden (høyre kolonne).

Eksemplene i venstre kolonne er ikke uttømmende. Dersom du har kostnader eller inntekter som du ikke vet hvor du skal registrere etter gjennomgang av eksemplene i venstre kolonne og rapporteringslinjene i høyre kolonne, ta kontakt med oss i Deloitte så kan vi veilede deg. Se våre kontakt opplysninger i kapittel 2 ovenfor.

Kontoveilederen viser vi nedenfor med to ulike sorteringer, den første sortert etter rekkefølgen i registreringskjemaet. Den andre etter inntekts – kostnadstype / art i regnskapet til din organisasjon.

Kontoveilederen finner du også i registreringskjemaet, på egne arkfaner.

8.7.1 Sortert etter stigende kontonummer i registreringskjema

Beskrivelse	Type	Kontonr og Betegnelse i Registreringskjema
Aktivert kjøp av tomt	Aktivering	10001 Aktivert kjøp av tomt
Aktivert opparbeidelse av tomt, ved kjøp av tjenester fra entreprenør (avg pliktig)	Aktivering	10002 Aktivert opparbeidelse av tomt, ved kjøp av tjenester fra entreprenør (avg pliktig)
Aktivert kjøp av nybygg / nyanlegg fra entreprenør (avg pliktig)	Aktivering	10003 Aktivert kjøp av nybygg / nyanlegg fra entreprenør (avg pliktig)
Aktivert kjøp av eksisterende bygg / anlegg, ikke nybygg (avg fritt)	Aktivering	10004 Aktivert kjøp av eksisterende bygg / anlegg, ikke nybygg (avg fritt)
Aktiverte kjøp av brukte biler, båter, hvor det er betalt omreg avg (avg fritt) eller nykjøp hvor det varen er kjøpt avg fritt pga eksportformål	Aktivering	10011 Aktiverte kjøp av brukte biler, båter, hvor det er betalt omreg avg (avg fritt), eller nykjøp hvor det varen er kjøpt avg fritt pga eksportformål
Aktiverte kjøp av nye biler, båter, scootere, (avg pliktig) til innenlands bruk	Aktivering	10012 Aktiverte kjøp av nye biler, båter, scootere, (avg pliktig), til innenlands bruk
Salg av materiell og utstyr, avg pliktig	Inntekt	3001 Salgsinntekt, avgiftspliktig, høy sats
Inntekter kiosk (åpningstid uavh av arrangement, stevner, og med lønnet personale)	Inntekt	3002 Salgsinntekt, avgiftspliktig, mellomomsats
Sponsorinntekter avg pliktige	Inntekt	3011 Sponsorinntekt, avgiftspliktig, høy sats
Kursinntekter, avg frie	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Medlemsinntekter, herunder lisenser og egenandeler (avg frie)	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Overgangsinntekter, avg frie	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri

Salg av materiell og utstyr, avg fritt	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Treningsavgifter, avg frie	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Sponsorinntekter avgiftsfrie	Inntekt	3110 Sponsorinntekter, avgiftsfrie
Momskompensasjonsinntekter	Inntekt	3411 Momskompensasjonsordning for frivillige org
Salgssum anleggsmidler (ikke aktivert i balansen), avg fri	Inntekt	3800 Gevinst ved avgang driftsmidler
Andre inntekter, avg frie	Inntekt	3900 Annen driftsrelatert inntekt, avgiftsfri
Salgssum anleggsmidler (ikke aktivert i balansen), avg pliktig	Inntekt	3901 Annen driftsrelatert inntekt høy sats
Gaver, mottatte	Inntekt	3920 Innsamlede midler og gaver
Startkontingenter, avg frie	Inntekt	3930 Kontingenter o.l.
Årskontingenter, avg frie	Inntekt	3930 Kontingenter o.l.
Kontingenter fra medlemmer, (avg frie)	Inntekt	3930 Kontingenter o.l.
Bingo, bøttelotterier, o.l.	Inntekt	3940 Bingo inntekter
Grasrotandel	Inntekt	3950 Grasrotandel
Inntekter kiosk (åpen under arrangement, stevner, treninger og ulønnet personale)	Inntekt	3960 Kiosk- og matsalg, avgiftsfritt
Kjøp av materiell / effekter for videresalg, (fra næringsdrivende)	Kostnad	4002 Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, høy sats mva
Varekjøp for videresalg, kiosk	Kostnad	4003 Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, mellomomsats mva
Tilskudd internt i egen organisasjon	Kostnad	4100 Overføringer kontant til egen organisasjon(er) eller samarbeidspartnere i utlandet
Tilskudd til samarb partnere i utlandet	Kostnad	4100 Overføringer kontant til egen organisasjon(er) eller samarbeidspartnere i utlandet
Overføringer / tilskudd til andre organisasjoner	Kostnad	4200 Overføring til andre organisasjoner og ledd i samme organisasjon
Overføringer mellom ledd i samme organisasjon	Kostnad	4200 Overføring til andre organisasjoner og ledd i samme organisasjon
Avsatte midler til øremerkede formål (til fond / egenkapital)	Kostnad	4300 Avsetning til fond (kostnad)
Bruk av øremerkede midler (fra fond / egenkapital) (kostnadsreduksjon negativt fortegn)	Kostnad	4301 Bruk av fond (kostnadsred)
Forsikringer (for ansatte)	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Lisenser dommere, trenere, avg fritt	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Lønnskostnader (lønn, arbeidsgiveravgift, feriepenger)	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Pensjonskostnader	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Trenerhonorarer, dommerhonorarer	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Aktiverte investeringer i fast eiendom, bygg og anlegg, (ikke kostnadsført over Resultat)	Aktivering	5078 Lønnskostnader uten mva
Aktiverte investeringer i løsøre/driftsmidler/andre inv., (ikke kostnadsført over Resultat)	Aktivering	5079 Lønnskostnader uten mva
Gaver til ansatte (personalkostnad), avg pl	Kostnad	5991 Annen personalkostnad, høy sats
Matkjøp og drikke til personal kantine / personal lunsj	Kostnad	5993 Annen personalkostnad, lav sats
Eiendomskatt	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avg fritt
Festeavgifter	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avg fritt
Hallutgifter (leie), avg fritt	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avg fritt
Kommunale avgifter (vann, avløp, renovasjon og feiing)	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avgiftspliktig

Felleskostnader, avg pliktige	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Hallutgifter (leie), avg pliktig	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Innkjøpte Renholdstjenester og artikler	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Lys, varme, elektrisitet til egne lokaler	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Renovasjonskostnader og gebyrer	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Vakthold, brøyting etc., innkjøpt fra næringsdrivende, avg pl	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Vann, Avløp, Renovasjon og feiing - kommunale gebyrer avgpl	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Leie inventar og utstyr, fra næringsdrivende, avg pl	Kostnad	6400 Leie maskiner, inventar o.l., avg pl
Leie kontormaskiner, avg pl	Kostnad	6400 Leie maskiner, inventar o.l., avg pl
Leie inventer og utstyr fra ikke næringsdrivende, avg fritt	Kostnad	6401 Leie maskiner, inventar o.l., avg fritt
Kostnadsført Kjøp av inventar og utstyr fra næringsdrivende, avg pl	Kostnad	6500 Verktøy, inventar og drifts materiell
Utstyr og materiell, diverse innkjøp til virksomheten	Kostnad	6500 Verktøy, inventar og drifts materiell
Kostnadsført Kjøp av inventar og utstyr fra ikke næringsdrivende, avg fr	Kostnad	6501 Kostnadsførte små investeringer, avg fritt
Andre kontorkostnader avg pl	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Datakostnader, lisenser etc.	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Porto, frimerker	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Rekvisita/kontorutstyr	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Tidsskrifter, mva pliktige	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Aviser, publikasjoner og tidsskrifter uten mva	Kostnad	6841 Aviser, publikasjoner og tidsskrifter u mva
Kurs for ansatte / frivillige, avgiftsfrie	Kostnad	6861 Kurs for ansatte/frivillige, avg fritt
Kurs for ansatte / frivillige, avgiftspliktige	Kostnad	6862 Kurs for ansatte/frivillige, avg pl
Drivstoff transportmidler	Kostnad	7000 Kostnad transportmidler, avg pl
Vedlikehold transportmidler	Kostnad	7000 Kostnad transportmidler, avg pl
Årsavgift transportmidler, leasede	Kostnad	7000 Kostnad transportmidler, avg pl
Forsikring transportmidler	Kostnad	7001 Kostnad transportmidler, avg fri
Årsavgift transportmidler	Kostnad	7001 Kostnad transportmidler, avg fri
Overnatting (hotell, pensjonat) innenlands (ikke matkostnader / uten frokost)	Kostnad	7100 Reisekostnader, lav sats
Reisekostnader etter regning, fly tog buss innenlands	Kostnad	7100 Reisekostnader, lav sats
Overnatting (hotell, pensjonat) innenlands (inkl frokost)	Kostnad	7101 Overnatting m frokost, mix sats
Overnatting (hotell, pensjonat) utland	Kostnad	7110 Reisekostnader, avg fri (utland)
Reisekostnader reisekostnader, fly tog buss utland	Kostnad	7110 Reisekostnader, avg fri (utland)
Km godtgjørelse, passasjer tillegg	Kostnad	7120 Godtgjørelser for reiser og diett
Reise og diett etter statens regulativ (std satser, ingen kvitteringer)	Kostnad	7120 Godtgjørelser for reiser og diett
Provisjonskostnader, avg pliktig	Kostnad	7201 Provisjonskostnad, avgiftspliktig
Provisjonskostnader, avg fritt	Kostnad	7202 Provisjonskostnad, avgiftsfritt
Representasjon (kjøp av mat og drikke på restaurant, kafeteria - med servering)	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva
Reklamekostnader (faktura fra næringsdrivende)	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva
Reklamekostnader (faktura fra andre enn næringsdrivende)	Kostnad	7301 Salgs- reklame og representasjon u/mva
Salgskostnader, kjøp av reklamemateriell, konsulent tjenester, premier, markedsplaner etc.	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva

Mat og drikke, kafeer, restauranter og kafeteriaer	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva
Møtekostnader (kjøp av mat og drikke) for styre, generalforsamling, årsmøte	Kostnad	7303 Representasjon / mat kjøp, lav sats
Representasjon (kjøp av mat og drikke hos grossist, detaljist, kolonial - ingen servering)	Kostnad	7303 Representasjon / mat kjøp, lav sats
Salgskostnader, kjøp av mat og drikke for gratis servering til kunde / forretn forbindelse	Kostnad	7303 Representasjon / mat kjøp, lav sats
Medlemskontingenter, ikke avg pliktige	Kostnad	7401 Kontingenter og gaver, avg frie
Gaver til frivillige medarbeidere og forretningsforbindelser, kjøpt fra private/org	Kostnad	7401 Kontingenter og gaver, avg frie
Gaver til frivillige medarbeidere og forretningsforbindelser, avp pl, kjøpt fra næringsdrivende	Kostnad	7402 Kontingenter og gaver, avg pliktige
Kontingenter, fra serviceorganisasjoner (avg. pliktige)	Kostnad	7402 Kontingenter og gaver, avg pliktige
Forsikringer (for tillitsvalgte, medlemmer, bygninger, andre maskiner og utstyr)	Kostnad	7500 Forsikringspremier, garanti og service forpliktelser
Garantikostnad	Kostnad	7500 Forsikringspremier, garanti og service forpliktelser
Bank og kortgebyrer	Kostnad	7701 Annen kostnad, avg fri
Purregebyrer etc.	Kostnad	7701 Annen kostnad, avg fri
Kassemanko, øres differanser	Kostnad	7801 Tap o.l., avg fri

8.7.2 Sortert alfabetisk etter kostnadstype

Beskrivelse	Type	Kontonr og Betegnelse i Registrerings skjema
Aktivert kjøp av eksisterende bygg / anlegg, ikke nybygg (avg fritt)	Aktivering	10004 Aktivert kjøp av eksisterende bygg / anlegg, ikke nybygg (avg fritt)
Aktivert kjøp av nybygg / nyanlegg fra entreprenør (avg pliktig)	Aktivering	10003 Aktivert kjøp av nybygg / nyanlegg fra entreprenør (avg pliktig)
Aktivert kjøp av tomt	Aktivering	10001 Aktivert kjøp av tomt
Aktivert opparbeidelse av tomt, ved kjøp av tjenester fra entreprenør (avg pliktig)	Aktivering	10002 Aktivert opparbeidelse av tomt, ved kjøp av tjenester fra entreprenør (avg pliktig)
Aktiverte investeringer i fast eiendom, bygg og anlegg, (ikke kostnadsført over Resultat)	Aktivering	5078 Lønnskostnader uten mva
Aktiverte investeringer i løsøre/driftsmidler/andre inv., (ikke kostnadsført over Resultat)	Aktivering	5079 Lønnskostnader uten mva
Aktiverte kjøp av brukte biler, båter, hvor det er betalt omreg avg (avg fritt) eller nykjøp hvor det varen er kjøpt avg fritt pga eksportformål	Aktivering	10011 Aktiverte kjøp av brukte biler, båter, hvor det er betalt omreg avg (avg fritt), eller nykjøp hvor det varen er kjøpt avg fritt pga eksportformål
Aktiverte kjøp av nye biler, båter, scootere, (avg pliktig) til innenlands bruk	Aktivering	10012 Aktiverte kjøp av nye biler, båter, scootere, (avg pliktig), til innenlands bruk
Andre inntekter, avg frie	Inntekt	3900 Annen driftsrelatert inntekt, avgiftsfri
Andre kontorkostnader avg pl	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Aviser, publikasjoner og tidsskrifter uten mva	Kostnad	6841 Aviser, publikasjoner og tidsskrifter u mva
Avsatte midler til øremerkede formål (til fond / egenkapital)	Kostnad	4300 Avsetning til fond (kostnad)
Bank og kortgebyrer	Kostnad	7701 Annen kostnad, avg fri
Bingo, bøttelotterier, o.l.	Inntekt	3940 Bingo inntekter
Bruk av øremerkede midler (fra fond) (kostnadsreduksjon negativt fortegn)	Kostnad	4301 Bruk av fond (kostnadsred)
Datakostnader, lisenser etc.	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Drivstoff transportmidler	Kostnad	7000 Kostnad transportmidler, avg pl

Eiendomskatt	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avg fritt
Felleskostnader, avg pliktige	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftpliktig
Festeavgifter	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avg fritt
Forsikring transportmidler	Kostnad	7001 Kostnad transportmidler, avg fri
Forsikringer (for ansatte)	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Forsikringer (for tillitsvalgte, medlemmer, bygninger, andre maskiner og utstyr)	Kostnad	7500 Forsikringspremier, garanti og service forpliktelser
Garantikostnad	Kostnad	7500 Forsikringspremier, garanti og service forpliktelser
Gaver til ansatte (personalkostnad), avg pl	Kostnad	5991 Annen personalkostnad, høy sats
Gaver til frivillige medarbeidere og forretningsforbindelser, avp pl, kjøpt fra næringsdrivende	Kostnad	7402 Kontingenter og gaver, avg pliktige
Gaver til frivillige medarbeidere og forretningsforbindelser, kjøpt fra private/org	Kostnad	7401 Kontingenter og gaver, avg frie
Gaver, mottatte	Inntekt	3920 Innsamlede midler og gaver
Grasrotandel	Inntekt	3950 Grasrotandel
Hallutgifter (leie), avg fritt	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avg fritt
Hallutgifter (leie), avg pliktig	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftpliktig
Innkjøpte Renholdstjenester og artikler	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftpliktig
Inntekter kiosk (åpningstid uavh av arrangement, stevner, og med lønnet personale)	Inntekt	3002 Salgsinntekt, avgiftpliktig, mellomomsats
Inntekter kiosk (åpen under arrangement, stevner, treninger og ulønnet personale)	Inntekt	3960 Kiosk- og matsalg, avgiftsfritt
Kassemanko, øres differanser	Kostnad	7801 Tap o.l., avg fri
Kjøp av materiell / effekter for videresalg, (fra næringsdrivende)	Kostnad	4002 Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, høy sats mva
Km godtgjørelse, passasjer tillegg	Kostnad	7120 Godtgjørelser for reiser og diett
Kommunale avgifter (vann, avløp, renovasjon og feiing)	Kostnad	6300 Kostnad lokaler, avgiftpliktig
Kontingenter, fra serviceorganisasjoner (avg. pliktige)	Kostnad	7402 Kontingenter og gaver, avg pliktige
Kontingenter fra medlemmer, (avg frie)	Inntekt	3930 Kontingenter o.l.
Kostnadsført Kjøp av inventar og utstyr fra ikke næringsdrivende, avg fr	Kostnad	6501 Kostnadsførte små investeringer, avg fritt
Kostnadsført Kjøp av inventar og utstyr fra næringsdrivende, avg pl	Kostnad	6500 Verktøy, inventar og drifts materiell
Kurs for ansatte / frivillige, avgiftpliktige	Kostnad	6862 Kurs for ansatte/frivillige, avg pl
Kurs for ansatte / frivillige, avgiftsfrie	Kostnad	6861 Kurs for ansatte/frivillige, avg fritt
Kursinntekter, avg frie	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Leie inventar og utstyr, fra næringsdrivende, avg pl	Kostnad	6400 Leie maskiner, inventar o.l., avg pl
Leie inventer og utstyr fra ikke næringsdrivende, avg fritt	Kostnad	6401 Leie maskiner, inventar o.l., avg fritt
Leie kontormaskiner, avg pl	Kostnad	6400 Leie maskiner, inventar o.l., avg pl
Lisenser dommere, trenere, avg fritt	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Lys, varme, elektrisitet til egne lokaler	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftpliktig
Lønnskostnader (lønn, arbeidsgiveravgift, feriepenger)	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Matkjøp og drikke til personal kantine / personal lunsj	Kostnad	5993 Annen personalkostnad, lav sats
Mat og drikke, kafeer, restauranter og kafeteriaer	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva
Medlemsinntekter, herunder lisenser og egenandeler (avg frie)	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri

Medlemskontingenter, ikke avg pliktige	Kostnad	7401 Kontingenter og gaver, avg frie
Momskompensasjons inntekter	Inntekt	3411 Momskompensasjonsordning for frivillige org
Møtekostnader (kjøp av mat og drikke) for styre, generalforsamling, årsmøte	Kostnad	7303 Representasjon / mat kjøp, lav sats
Overføringer / tilskudd til andre organisasjoner	Kostnad	4200 Overføring til andre organisasjoner og ledd i samme organisasjon
Overføringer mellom ledd i samme organisasjon	Kostnad	4200 Overføring til andre organisasjoner og ledd i samme organisasjon
Overgangsinntekter, avg frie	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Overnatting (hotell, pensjonat) innenlands (ikke matkostnader / uten frokost)	Kostnad	7100 Reisekostnader, lav sats
Overnatting (hotell, pensjonat) innenlands (inkl frokost)	Kostnad	7101 Overnatting m frokost, mix sats
Overnatting (hotell, pensjonat) utland	Kostnad	7110 Reisekostnader, avg fri (utland)
Pensjonskostnader	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Porto, frimerker	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Provisjonskostnader, avg fritt	Kostnad	7202 Provisjonskostnad, avgiftsfritt
Provisjonskostnader, avg pliktig	Kostnad	7201 Provisjonskostnad, avgiftspliktig
Purregebyrer etc.	Kostnad	7701 Annen kostnad, avg fri
Reise og diett etter statens regulativ (std satser, ingen kvitteringer)	Kostnad	7120 Godtgjørelser for reiser og diett
Reisekostnader etter regning, fly tog buss innenlands	Kostnad	7100 Reisekostnader, lav sats
Reisekostnader, fly tog buss utland	Kostnad	7110 Reisekostnader, avg fri (utland)
Reklamekostnader (faktura fra næringsdrivende)	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva
Reklamekostnader (faktura fra andre enn næringsdrivende)	Kostnad	7301 Salgs- reklame og representasjon u/mva
Rekvisita/kontorutstyr	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Renovasjonskostnader og gebyrer	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Representasjon (kjøp av mat og drikke hos grossist, detaljist, kolonial - ingen servering)	Kostnad	7303 Representasjon / mat kjøp, lav sats
Representasjon (kjøp av mat og drikke på restaurant, kafeteria - med servering)	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva
Salg av materiell og utstyr, avg fritt	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Salg av materiell og utstyr, avg pliktig	Inntekt	3001 Salgsinntekt, avgiftspliktig, høy sats
Salgskostnader, kjøp av mat og drikke for gratis servering til kunde / forretn forbindelse	Kostnad	7303 Representasjon / mat kjøp, lav sats
Salgskostnader, kjøp av reklamemateriell, konsulenttenester, premier, markedsplaner etc.	Kostnad	7302 Salgs- reklame og representasjon m/mva
Salgssum anleggsmidler (ikke aktivert i balansen), avg fri	Inntekt	3800 Gevinst ved avgang driftsmidler
Salgssum anleggsmidler (ikke aktivert i balansen), avg pliktig	Inntekt	3901 Annen driftsrelatert inntekt høy sats
Sponsorinntekter avg pliktige	Inntekt	3011 Sponsorinntekt, avgiftspliktig, høy sats
Sponsorinntekter avgiftsfrie	Inntekt	3110 Sponsorinntekter, avgiftsfrie
Startkontingenter, avg frie	Inntekt	3930 Kontingenter o.l.
Tidsskrifter, mva pliktige	Kostnad	6800 Kontorkostnad, trykksak o.l.
Tilskudd internt i egen organisasjon	Kostnad	4100 Overføringer kontant til egen organisasjon(er) eller samarbeidspartnere i utlandet
Tilskudd til samarb partnere i utlandet	Kostnad	4100 Overføringer kontant til egen organisasjon(er) eller samarbeidspartnere i utlandet

Trenerhonorarer, dommerhonorarer	Kostnad	5000 Lønnskostnader uten mva
Treningsavgifter, avg frie	Inntekt	3100 Salgsinntekt, avgiftsfri
Utstyr og materiell, diverse innkjøp til virksomheten	Kostnad	6500 Verktøy, inventar og drifts materiell
Vakthold, brøyting etc., innkjøpt fra næringsdrivende, avg pl	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Vann, Avløp, Renovasjon og feiing - kommunale gebyrer avgpl	Kostnad	6301 Kostnad lokaler, avgiftspliktig
Varekjøp for videresalg, kiosk	Kostnad	4003 Forbruk av råvare og innkjøpte varer for produksjon eller videresalg, mellomomsats mva
Vedlikehold transportmidler	Kostnad	7000 Kostnad transportmidler, avg pl
Årsavgift transportmidler	Kostnad	7001 Kostnad transportmidler, avg fri
Årsavgift transportmidler, leasede	Kostnad	7000 Kostnad transportmidler, avg pl
Årskontingenter, avg frie	Inntekt	3930 Kontingenter o.l.